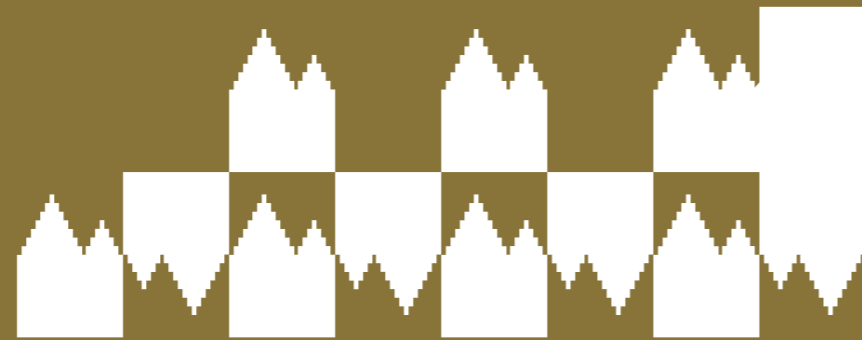
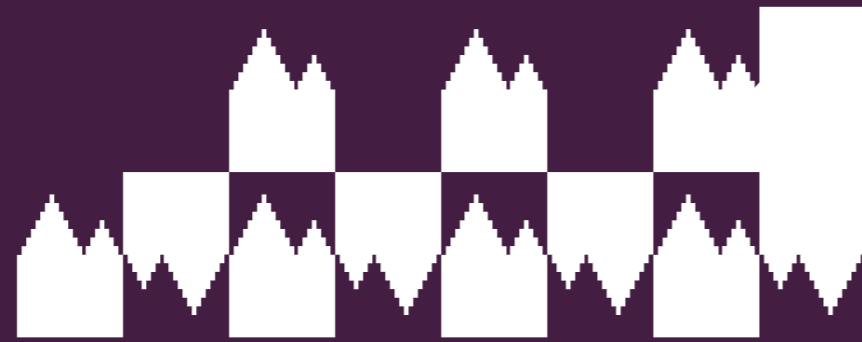

Samen wonen, werken,
ondernemen en recreëren
in een groen en
historisch gebied

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Belangrijkste opgaven per deelgebied:	5
13. Levendige kernen	6
13.1 Inleiding	6
13.2 Algemene ambities	6
13.3 Ambities Bussum-centrum	9
13.4 Ambities Muiden-Vesting	11
13.5 Ambities Naarden-Vesting	14
13.6 Ambities Muiderberg	16
14. Woongebieden	20
14.1 Inleiding	20
14.2 Ambities	20
15. Bedrijventerreinen	24
15.1 Inleiding	24
15.2 Ambities	24
16. Natuurgebieden	28
16.1 Inleiding	28
16.2 Ambities	28
17. Agrarisch buitengebied	33
17.1 Inleiding	33
17.2 Ambities	33
18. Recreatiegebieden	38
18.1 Inleiding	38
18.2 Ambities	38
19. Omgevingsvisiekaart	43

Inleiding

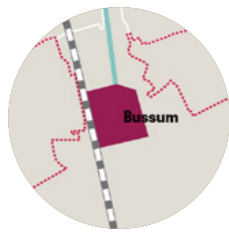
De omgevingsvisie geeft ook een visie per deelgebied. Dit is belangrijk, omdat elk gebied anders is, met eigen kwaliteiten en opgaven. De hoogteligging, de bodem, het watersysteem en het gebruik van het land hebben het landschap gemaakt tot wat het nu is en hebben ook de kernen gevormd zoals ze nu zijn. Richting de toekomst geeft de historie en het heden van Gooise Meren structuur en houvast. Niet alleen voor fysieke maatregelen, maar ook als het gaat om meer bewegen en beleven. Gooise Meren is onderdeel van landschappelijke eenheden, zoals de Utrechtse Heuvelrug en de Vechtstreek, die een veel groter gebied omvatten dan de gemeente. Gooise Meren en de daarbinnen gelegen kernen ontleen hun identiteit aan (de variatie in) die landschapstypen. Ook de infrastructuur en de oude lijnen zijn bepalend voor de ontwikkeling van de gemeente. Hierdoor kunnen per deelgebied eigen accenten en nuanceringen worden gegeven.

We onderscheiden – op basis van ruimtelijke kenmerken en gebruik – een aantal type deelgebieden. Deze indeling in deelgebieden is gebaseerd op de analyse van het landschap, de infrastructuur en het(gebruik van de bodem:

- Levendige kernen:
  - Bussum centrum
  - Muiden -Vesting
  - Naarden - Vesting
  - Muiderberg
- Woongebieden
- Bedrijventerreinen
- Natuurgebieden
- Agrarische buitengebieden
- Recreatiegebieden

Belangrijkste opgaven per deelgebied:

Levendige kernen:

Bussum centrum:

Inzetten op een vitaal centrum; voldoende draagvlak voor voorzieningen door in te zetten op kruisbestuiving en ruimte voor ontmoeting.

Muiden - Vesting:

Kleinschaligheid behouden en tegelijkertijd bestendig uitbouwen + centrum inrichten als ontmoetingsplek (optimaliseren verkeersstructuur en onderzoeken autoluw centrum).

Naarden - Vesting:

verbinding Tussen de historische vesting en het Gooimeer herstellen; barrière A1 beperken (onderzoeken ondertunneling).

Muiderberg:

Waterfront en cultuurhistorie meer voelbaar maken (zoeken naar een juiste balans tussen rusten bruisende plekken).

Woongebieden: Inzetten op ontwikkelen van leefbare, veilige en gezonde woonwijken met voldoende voorzieningen en een buitenruimte die inclusief, klimaatadaptief en groen ingericht is.

Bedrijventerreinen en grootschalige detailhandel:

Gooimeer Noord (leegstaande kantoorpanden) transformeren naar een bedrijventerrein t.b.v. de uitbreiding van Gooimeer Zuid en eventuele uitplaatsing van kleinschalige/versnipperde bedrijvigheid in de bebouwde kom, die interessante inbreidingslocaties vormen.

Natuurgebieden:

Vergroten en verbinden natuurnetwerk + duurzame instandhouding van deze landschappen met hun cultuurhistorische en ecologische waarden (stikstof, CO2, vernatting veenweideplassen / Naardermeer, forteinkruid).

Agrarische buitengebieden:

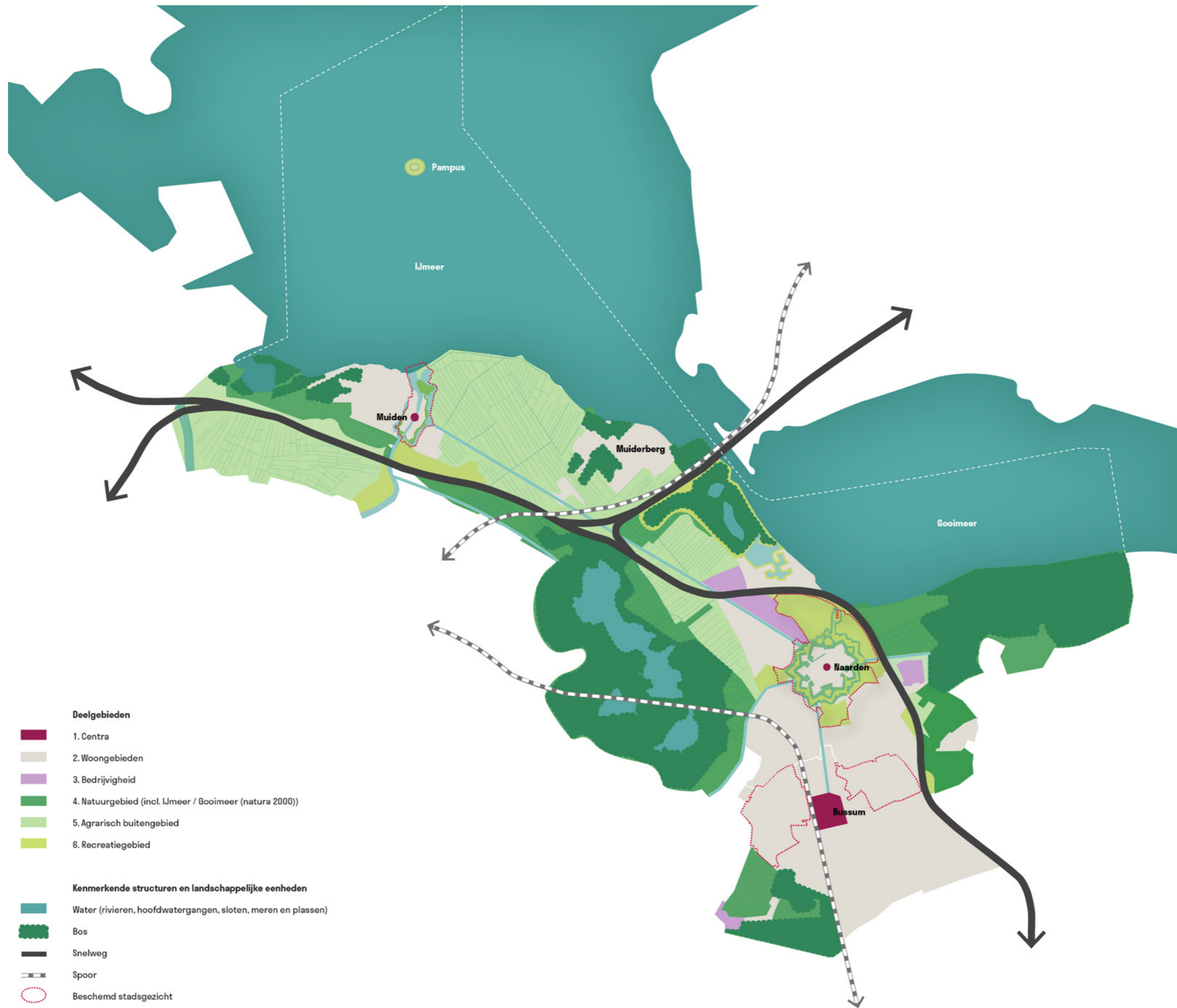
Zoeken naar een samenhangende aanpak voor het veenweidegebied en het regionale watersysteem (bodemdaling, landschap, klimaatverandering, biodiversiteit, stikstof, recreatie, water en de transformatie naar kringlooplandbouw).

Recreatiegebieden:

Benutten van de unieke combinatie van water, cultuur en historisch erfgoed door deze optimaal met elkaar te verbinden (uitbreiden trage routenetwerk en vaarroutes).

In de volgende paragrafen bespreken we de verschillende gebieden, geven we per gebied aan wat de belangrijkste kenmerken zijn en wat voor het gebied de belangrijkste ambities zijn.

13. Levendige kernen

13.1 Inleiding

In de centra wordt ingezet op versterking van de vitaliteit (levendigheid) van de winkelgebieden. We richten ons daarbij vooral op inwoners van Gooise Meren. Door de identiteit van onze kernen te versterken, ontstaat ook een aantrekkingskracht voor inwoners uit omliggende gemeenten. Het is daarbij niet de bedoeling dat de centra overspoeld worden met toeristen. Naast winkels zijn er voldoende horecagelegenheden en is er ruimte voor evenementen. Natuurlijk is de levendigheid in balans met de leefbaarheid. Horeca en evenementen zijn kleinschalig en passen bij de maat en schaal van de kernen.

Specifiek worden bij de vitale kernen de kernen Bussum Centrum, Muiden-Vesting, Naarden-Vesting en Muiderberg genoemd.

13.2 Algemene ambities

Uitstraling en belevingswaarde
Uitstraling en beleving van de (historische) bebouwing en de openbare ruimte passen bij de kwaliteiten van de centrumgebieden. De openbare ruimte wordt toegankelijk, veilig en goed ingericht. Hierdoor is het aantrekkelijker voor ondernemers om zich hier te vestigen. De openbare ruimte moet passen bij het gebruik en een voorwaarde zijn voor de levendigheid en gezelligheid in het centrum. De pleinen worden ingericht als ontmoetingsruimte, waarbij aandacht is voor zitgelegenheden.

Vergroenen
Het gaat om vergroening (met meer beplanting) van de openbare ruimte en gevels. De versteende centra hebben vanwege aantrekkelijkheid en hittestress baat bij meer vergroening. Dit combineren we met klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit. Hierdoor ontstaat een gezondere woon-, werk- en leefomgeving.

Ontmoeten
Dit is van belang voor bewoners en bezoekers, vaste klanten en 'dagjesmensen', jong en oud. Ontmoeten gebeurt binnen en buiten in de openbare ruimte, waar persoonlijke aandacht wordt uitgedragen.

Vitale centra

Voorop staat een gevarieerd aanbod aan winkels, horeca, zakelijke dienstverlening, cultuur, ontspanning, ambachten en andere bedrijvigheid. Een aanbod met een hoge kwaliteit, gericht op uiteenlopende doelgroepen, in een compact centrumgebied met veel zelfstandig ondernemers. Daarnaast is het belangrijk dat er locaties voor ambulante handel en evenementen worden aangewezen. Dit zijn ook belangrijke pijlers voor de verlevendiging van de centrumgebieden.

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid van, naar en door het centrum vraagt om logische aanrijroutes, gemakkelijk parkeren voor auto en fiets, goede OV-verbindingen en toegankelijkheid van de openbare ruimte voor iedereen. De auto is in het centrum te gast (autoluw). Winkelend publiek in het centrum (voetgangers) moeten geen last hebben van autoverkeer. Daarnaast is de veiligheid van alle verkeersdeelnemers in en rond het centrum een aandachtspunt, zodat een veilige woon- werk- en leefomgeving ontstaat. De veiligheid van voetgangers en fietsers staat hierbij voorop. Daarnaast wordt ingezet op verbetering van de bewegwijzering binnen de centrumgebieden.

Wonen in het centrum

Wonen in het centrum wordt voor diverse doelgroepen versterkt door verdichting op ontwikkellocaties. En waar dat mogelijk en gewenst is: transformatie van panden aan de randen van het centrum naar woningen en realisatie van woonruimte boven winkels.

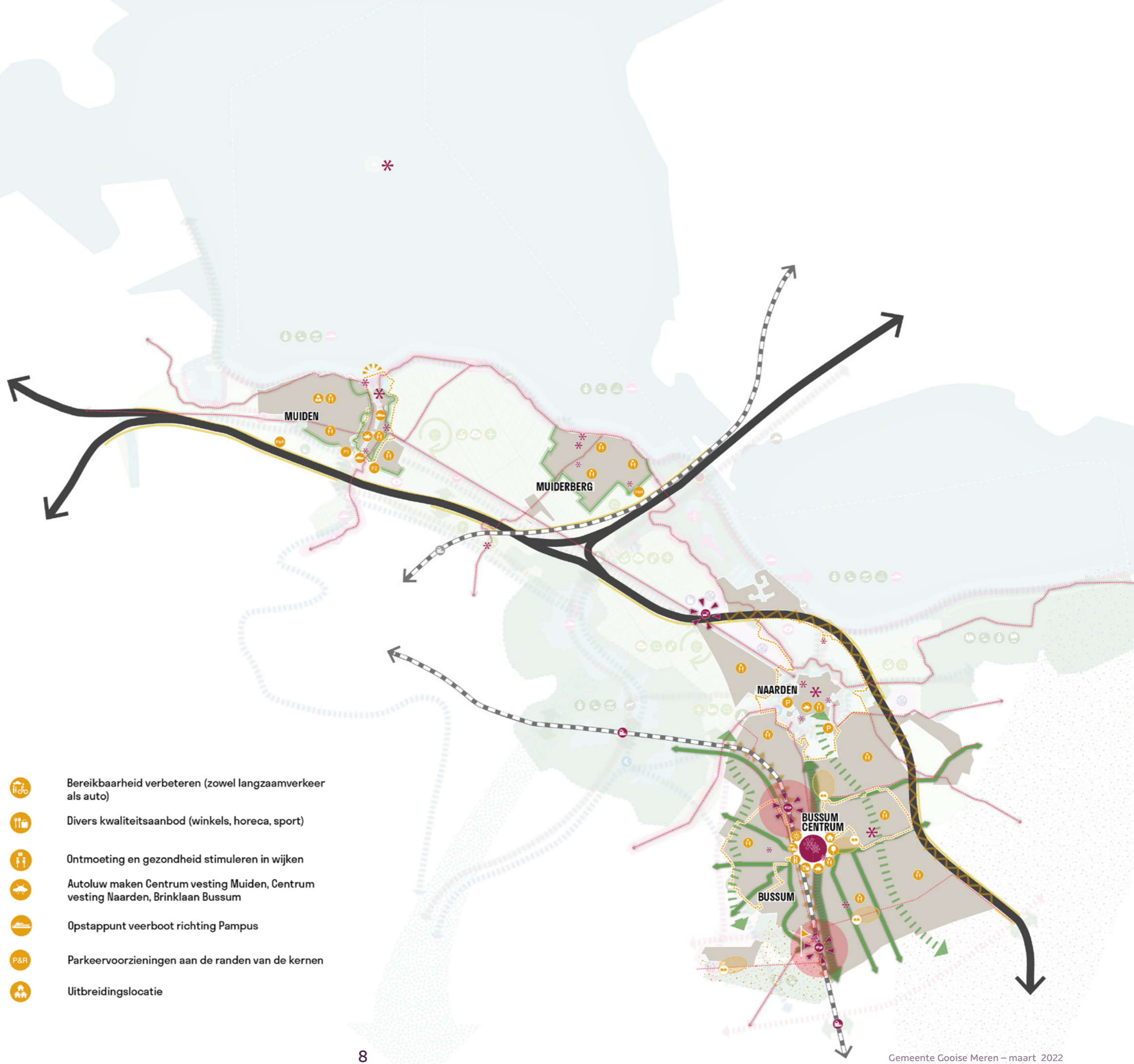
Samenwerking

Versterking van de samenwerking tussen en met verschillende betrokken partijen, om de ingewikkelde opgaven in het centrum aan te pakken. Goede samenwerking van de gemeente, ondernemers en eigenaren (ieder apart en samen) is de basis voor verdere ontwikkeling.

Legenda woongebied en centra

- Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten
- Kwalitatief verbeteren entree Naarden en Muiden vanaf het water met respect voor historische stadsgezicht
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden, Bussum, Naarden en Muiderberg voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken
- Behouden en versterken groene kraag/schil rondom Muiden en Muiderberg
- Groene As (aaneenschakeling openbare parkjes en plantsoenen die vanaf de Vesting in Naarden, via het zuidelijke schootsveld doorloopt in de Bussumse Heide) voelbaar maken en inrichten als eenheid/continue route
- Groene wiggen die door de oostelijke en westelijke woonwijken van Bussum heen lopen als eenheid en continue gebied inrichten
- Radialen verbinden en verknopen aan fiets- en wandelpaden
- Zachte overgang naar buitengebied
- Kleinschalige versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom omvormen naar inbreidingslocaties voor woningbouw, bijvoorbeeld het Stork terrein en de nieuwe Vaart
- Inzetten op knooppuntontwikkeling rondom station Bussum Centrum en Bussum Zuid: opwaarderen van ov-knooppunt tot multimodale mobiliteitshub
- Inzetten op betere verbindingen en nieuwe treinconcepten richting Amsterdam als onderdeel van ambities van het rijk en MRÁ: kansen voor versterken openbaar vervoer, zoals Gooicorridor en de HOV 't Gooi
- Inzetten op recreatieve poorten: HOV-halte op Gooimeer-Noord, station Naarden-Bussum en station Bussum-Zuid. Stimuleren het gebruik van ov, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het verbeteren van bereikbaarheid van de recreatieve hotspots, cultuurhistorische trekkers en verschillende landschappen
- Recreatieve poort naar het buitengebied
- Barrière van de snelweg A1 en spoor zoveel mogelijk beperken en toename van hinder door geluid voorkomen
- (Mogelijkheden voor) wonen in het centrum vergemakkelijken en stimuleren
- Inzetten op vergroening centrum
- Samenwerking binnen het centrum verbeteren (centrummanagement)
- Uitstraling en belevingswaarde bevorderen

- Bereikbaarheid verbeteren (zowel langzaamverkeer als auto)
- Divers kwaliteitsaanbod (winkels, horeca, sport)
- Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken
- Autoluw maken Centrum vesting Muiden, Centrum vesting Naarden, Brinklaan Bussum
- Opstappunt veerboot richting Pampus
- Parkeervoorzieningen aan de randen van de kernen
- Uitbreidingslocatie

13.3 Ambities Bussum-centrum

De gemeente Gooise Meren wil de economische bedrijvigheid stimuleren. Een aantrekkelijk winkelcentrum helpt daarbij. Consumenten zijn steeds meer op zoek naar beleving en ervaring. Het winkelaanbod verandert mee. Bussum is het grootste en belangrijkste winkelgebied van Gooise Meren. Bussum wil als middelgroot centrum een functie voor de regio blijven vervullen. Daarvoor zijn kwaliteiten als bereikbaarheid, sfeer en beleving van belang. Bussum biedt een compact en toegankelijk centrum, met gevarieerd zelfstandig ondernemerschap, dorpse gezelligheid en kwaliteit. Daarmee onderscheidt Bussum zich van grotere winkelcentra in Hilversum en Almere. We willen dit centrum de levendigheid en de leefbaarheid verbeteren. Voor het centrum van Bussum zijn de daarvoor de volgende aanvullende ambities benoemd:

Vergroenen

Het gaat om vergroening van de openbare ruimte en gevels. Dit combineren we met klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit. Bussum is een tuindorp en moet dat ook blijven.

Divers kwaliteitsaanbod

Voorop staat een gevarieerd aanbod aan winkels, horeca, zakelijke dienstverlening, cultuur, ontspanning, ambachten en andere bedrijvigheid. Een aanbod met een hoge kwaliteit, gericht op uiteenlopende doelgroepen, in een compact centrumgebied met veel zelfstandig ondernemers.

Bereikbaarheid

Een bijzonder aandachtspunt vormt de veiligheid rond de spoorwegovergangen nabij het centrum van Bussum. Wonen in het centrum: Het is de bedoeling om een compact winkelcentrum te verkrijgen. In dit compacte winkelcentrum is het van belang dat op de begane grond de winkels gevestigd zijn, hierboven is er ruimte voor wonen boven winkels. Buiten het kernwinkelgebied is er ruimte om winkels te transformeren naar woningen.

Ontmoeten

Dit is van belang voor bewoners en bezoekers, vaste klanten en 'dagjesmensen', jong en oud. Ontmoeten gebeurt binnen en buiten in de openbare ruimte, waar persoonlijke aandacht en dorpse waarden worden uitgedragen.

Uitstraling en belevingswaarde

Uitstraling en beleving van de (historische) bebouwing en de openbare ruimte passen bij de kwaliteiten van Bussum als groen en kloppend 'Hart van 't Gooi'. Het centrum van Bussum is dorps maar vertoont ook kleinstedelijke trekken.

Samenwerking

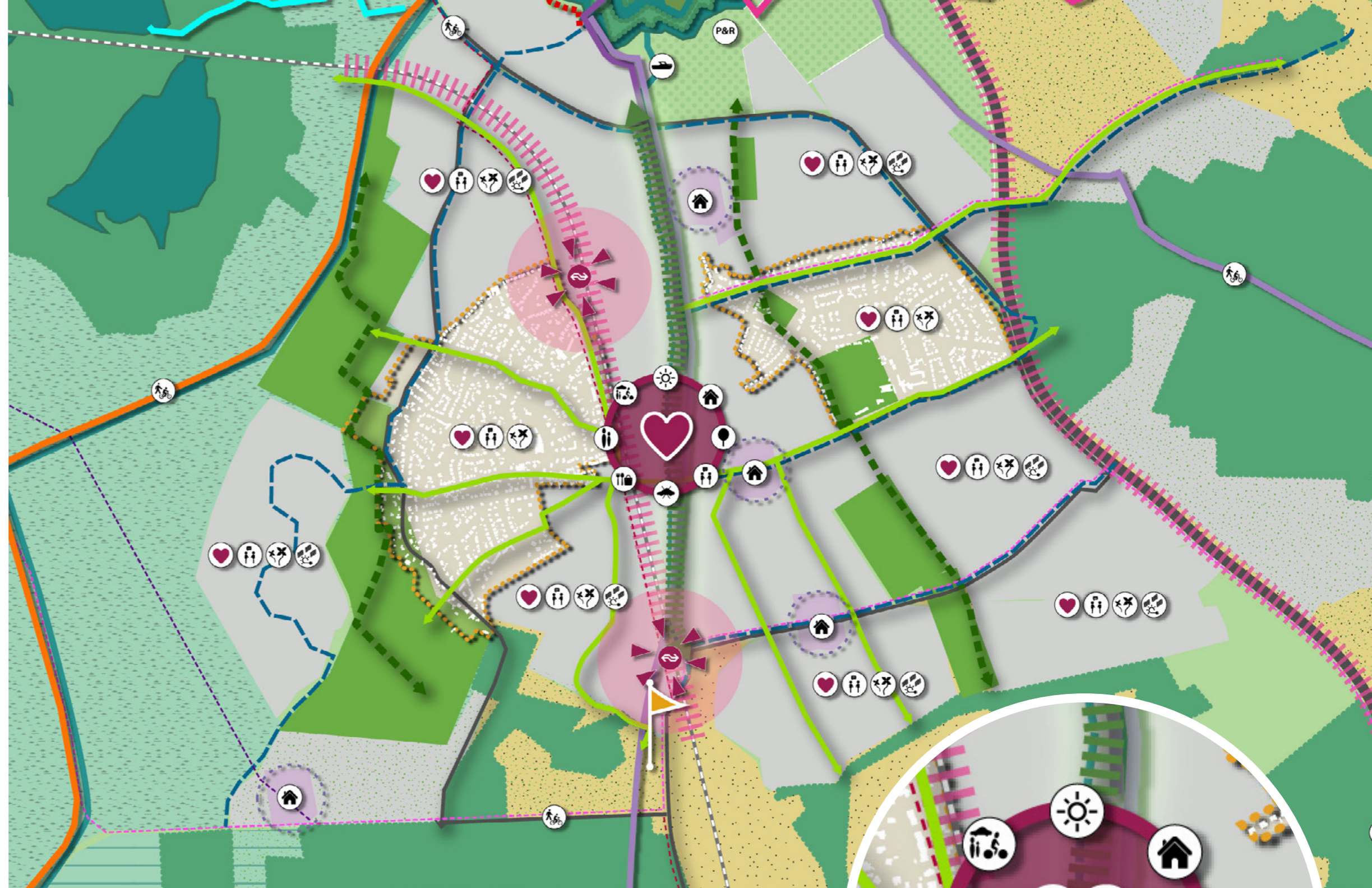
Versterking van de samenwerking tussen en met verschillende betrokken partijen, om de ingewikkelde opgaven in het centrum aan te pakken. Goede samenwerking van de gemeente, ondernemers en eigenaren (ieder apart en samen) in het centrummanagement is de basis voor verdere ontwikkeling.

Bussum – centrum

Legenda Bussum

- Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten
- Winkels en voorzieningen in het centrum
- Dagelijkse voorzieningen
- Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken
- Autoluw maken Brinklaan in centrum
- Inzetten op divers kwaliteitsaanbod
- Uitstraling en belevingswaarde bevorderen
- Bereikbaarheid verbeteren (zowel langzaamverkeer als auto)
- Inzetten op vergroening centrum
- Samenwerking binnen centrum verbeteren (centrummanagement)
- (Mogelijkheden voor) wonen in het centrum vergemakkelijken en stimuleren
- Kleinschalige versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom omvormen naar inbreidingslocaties voor woningbouw, bijvoorbeeld de nieuwe Vaart
- Energieopwekking bestaand bebouwd gebied
- Klimaatbestendig
- Inzetten op recreatieve poorten: HOV-halte op Gooimeer-Noord en station Naarden-Bussum. Stimuleren het gebruik van ov, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het verbeteren van bereikbaarheid van de recreatieve hotspots, cultuurhistorische trekkers en verschillende landschappen

- Inzetten op knooppuntontwikkeling rondom station Naarden-Bussum: opwaarderen van ov-knooppunt tot multimodale mobiliteitshub
- Versterken water- en oeverrecreatie: zwemmen, surfen kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen (Naarden, Naarderbos)
- Parkeervoorzieningen aan de randen van de kernen
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken
- Trekvaartroute
- Doorfietsroute

- Bos- en heideroute
- Polderroute
- Oude Stoomtramweg
- MRA fietsroute | Hilversum - Amsterdam Z0
- Verkeersontsluiting
- Open karakter schootsvelden met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden
- Zachte overgang naar buitengebied
- Busverbinding

- Groene As (aaneenschakeling openbare parkjes en plantsoenen die vanaf de Vesting in Naarden, via het zuidelijke schootsveld doorloopt in de Bussumse Heide) voelbaar maken en inrichten als eenheid/continue route
- Groene wiggen die door de oostelijke en westelijke woonwijken van Bussum heen lopen als eenheid en continue gebied inrichten
- Radialen verbinden en verknopen aan fiets- en wandelpaden
- Barrière van de snelweg A1 en spoor zoveel mogelijk beperken en toename van hinder door geluid voorkomen
- Recreatieve poort naar het buitengebied

13.4 Ambities Muiden–Vesting

Muiden is van oudsher een kleinschalige, nautische vestingstad aan het IJmeer (waar in 1847 Koninklijke status aan is gegeven) omringd door nieuwe ontwikkelingen, de weidsheid van het water en het open polderlandschap. De kern van Muiden, met de gevarieerde panden in een heldere structuur en bijzondere vestingwerken, is cultuurhistorisch waardevol. Rondom de Groote Zeesluis is veel levendige horeca en kleinschalige bedrijvigheid te vinden. De Vecht is de belangrijkste openbare ruimte van de stad Muiden en vormt een verbinding van voor- en achterland via het water. De ruimtelijke relatie tussen de stad en de Vecht wordt aan de noordzijde nog altijd bepaald door de uitmonding van de rivier in open water, waarbij de Westbatterij en het daartegenover, meer landinwaarts gelegen, Muiderslot en de zeedijken de ingang van de Vecht markeren. De haven van Muiden is een van de belangrijkste vaarassen tussen Amsterdam, Almere en het Vechtplassengebied. Het vele water in en rondom Muiden zorgt voor een sportieve tak met watersport op nationaal en internationaal niveau. De karakteristieke beslotenheid van de historische kern is herkenbaar bewaard gebleven. Dit komt in belangrijke mate door de aanwezigheid van de vestingwallen en grachten. Bijzonder zijn de vestingwerken en het beeldbepalende Muiderslot, die gezamenlijk een groot aandeel hebben in het historische beeld van Muiden. Andere bijzondere elementen zijn de kerken en het voormalige gemeentehuis ten oosten van de Vecht, de sluizen, de bruggen en het poortgebouw bij het Muiderslot.

Voor Muiden–Vesting gelden de volgende aanvullende ambities:

Behouden en versterken van de historische kwaliteit

De unieke kwaliteiten van Muiden worden minimaal in stand gehouden. Het gaat hierbij om de monumenten, het Waterfront met de zichtlijnen en de karakteristieke panden van het industriële erfgoed. Het stadsaanzicht, ook vanaf het water, is een belangrijk element in Muiden. Bij de (her)inrichting van het centrum is het van belang dat het historische beeld van de stad hierin wordt weerspiegeld.

Een hoogwaardige leefomgeving met een fijne balans tussen bezoekers en bewoners

Er moet een gemengd woningaanbod komen met doorstroommogelijkheden voor senioren, huur- en koopwoningen in het starters- en middensegment. Er is een gezonde leefomgeving nodig voor de inwoners. De hele gemeenschap moet meeprofiteren van het toenemende toerisme, waarbij vooral het toerisme dat past bij het intieme en kleinschalige karakter van Muiden wordt gestimuleerd.

Een kwalitatief goed voorzieningenniveau (sport, zorg, onderwijs en recreatie)

Er moet een hoogwaardige mix van horeca, winkels en voorzieningen rondom de haven in het centrum worden gecreëerd. Deze nieuwe voorzieningen passen bij de Muidense Maat, maar moeten ook de ruimte krijgen om met de tijd mee te kunnen groeien. Er is een flexibele multifunctionele ruimte nodig die ontmoeting en het verenigingsleven stimuleert. Naast de dagelijkse voorzieningen is het ook belangrijk om de voorzieningen voor toeristen op peil te houden. Het kleinschalig kunst- en cultuuraanbod wordt uitgebreid. Ook voorzieningen voor jongeren zijn van belang voor Muiden.

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden
Bereikbaarheid van, naar en door Muiden gaat om logische aanrijroutes en wayfinding, gemakkelijk parkeren voor auto en fiets, verbeterde OV-verbinding en toegankelijkheid van de openbare ruimte. De auto is in het centrum te gast (autoluw). Kortom, het centrum is toegankelijk voor alle doelgroepen. De stad, het water en het omliggende landschap moet beter toegankelijk gemaakt worden voor bewoners en toeristen.

Levendig en afwisselend recreatief Waterfront en efficiënt havengebruik: Muiden is onderdeel van een kralensnoer langs de kust. De diversiteit en eigenheid van Muiden moet zichtbaar zijn langs het Waterfront. De entree van Muiden vanaf het water kan kwalitatief verbeterd worden met respect voor het historische stadsgezicht. De haven kan efficiënter ingericht worden, zodat er meer partijen gebruik kan worden gemaakt. De voorzieningen voor de haven kunnen ook verbeterd worden.

Rust en ruimte in het buitengebied:
Er wordt ingezet op het behouden en versterken van een groene, open schil rondom Muiden. Bij de inrichting van de leefomgeving worden de thema's klimaatbestendigheid, biodiversiteit en natuur meegenomen. De toegankelijkheid van het buitengebied vanuit de stad en vice versa wordt bevorderd.

Muiden-Vesting

Legenda Muiden

- Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten
- Kwalitatief verbeteren entree Muiden vanaf het water en het omliggende landschap met respect voor historische stadsgezicht
- Dagelijkse voorzieningen
- Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken
- Woningbouwlocatie
- Ontwikkeling Sportpark Bredius
- Autoluw maken Centrum vesting Muiden
- Auto-ontsluiting zoveel mogelijk rondom
- Gratis parkeren bezoekers aan de randen: P1 en P2 uitbreiden + toevoegen mogelijkheid overstappen op een ander vervoersmiddel
- Betaald parkeren binnen de vesting
- P&R Muiden
- Opstappunt veerboot richting Pampus
- Ontwikkelen binnenhaven Muiden
- Muidertrekvaart beter bevaarbaar maken
- Historische dijk
- Zuiderzeeroute
- Natuurboulevard
- Vechtroute
- Dude Stoomtramroute
- Overige wandel- en fietsroutes
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken
- Busverbinding
- Energieopwekking bestaand bebouwd gebied
- Energieopwek geluidsschermen A1
- Klimaatbestendigheid stimuleren
- Groene schil natuurboulevard uitbreiden
- Uitbreiding van strand Muiden met toevoeging van horeca
- Behouden en versterken groene schil rondom Muiden
- Natuurontwikkeling Waterlandtak gebied (ruimte voor wandelen)
- Open karakter schootsvelden behouden (ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden)
- Muiden binnen de vesting
- Overige bebouwde kom
- Water

13.5 Ambities Naarden–Vesting

Naarden–Vesting is één van de best bewaarde vestingsteden van Nederland en heeft als onderdeel van de Hollandse Waterlinies de status van Unesco Werelderfgoed. Door de

strategische ligging werd de stad Naarden ingericht als vesting met dubbele stadswallen, een vestinggracht, bastions, stadspoorten en tientallen functionele gebouwen als wapenopslag of soldatenverblijf. Het werd onderdeel van de Hollandse Waterlinie; de gronden om de vesting werden afgegraven, zodat het land lager lag en dus gemakkelijker onder water te zetten was. De stad is beroemd om zijn stervorm, die het ontleent aan de zes bastions, en is uniek in Europa door zijn dubbele stelsel van wallen en grachten. De vesting van Naarden, met de afwisselende panden in een heldere structuur en bijzondere vestingwerken, is cultuurhistorisch zeer waardevol. De waarde van de vesting ligt in de historische gegroeide en goed behouden samenhang tussen structuur en bebouwing.

Het stratenpatroon van Naarden–vesting wordt gekenmerkt door een strakke planmatige opzet. Deze bestaat uit op regelmatige afstand van elkaar lopende hoofd- en achterstraten, waarbij de Marktstraat de enige dwars-as over de volle breedte van het stadsplan is en de kern in tweeën deelt. Aan de buitenzijde van dit patroon bevinden zich de stadsrandstraten. De vesting kenmerkt zich door een besloten karakter. Bijzonder zijn de vestingwerken, bestaande uit de bemaarde hoofdwal rond de stadskern met de bastions, binnen-vestinggracht, aardwerken van de enveloppe en buiten-vestinggracht en het voormalige fort Ronduit. Andere bijzondere elementen zijn de kerken, het stadhuis, de Utrechtse poort en kazernes.

Voor Naarden–Vesting gelden de volgende aanvullende ambities.

Behouden en versterken van de historisch culturele beleving: we bevorderen en behouden het beschermde stadsgezicht, het erfgoed en de landschappelijke waarden van de schootsvelden met het doel de unieke kwaliteiten in stand te houden. Het is wenselijk om het erfgoed te benutten voor recreatie, waarbij een zorgvuldige balans tussen levendigheid en leefbaarheid uitgangspunt is. Ook kan het erfgoed benut worden als inspiratie voor de toekomstige ontwikkelingen.

Vorzieningenniveau op peil houden: door de aanwezige cultuurhistorie kan Naarden–Vesting zich meer richten op het wat hogere segment detailhandel: luxe restaurants, galeries en boetieks. Deze worden gesitueerd binnen het zogenaamde 'haltermodel'. Om de bezoekers van het centrum meer ruimte te geven is het wenselijk om gebruik te maken van venstertijden voor de bevoorrading van de winkels. Het is belangrijk dat er ook dagelijkse voorzieningen en voldoende ontmoetingsplekken blijven voor de bewoners van de vesting (van jong tot oud).

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid: Er wordt gestreefd naar een autoluwe Naarden–Vesting, waarbij auto's geweerd worden en een groot deel van het parkeren buiten de vesting wordt gerealiseerd. Goede informatievoorziening en bewegwijzering is hierbij belangrijk. De doorgaande route door de vesting wordt geweerd, deze wordt rondom de Vesting gelegd. De openbare ruimte wordt toegankelijk ingericht. De bestaande wandel- en fietsroutes worden beter verbonden en verknoopt.

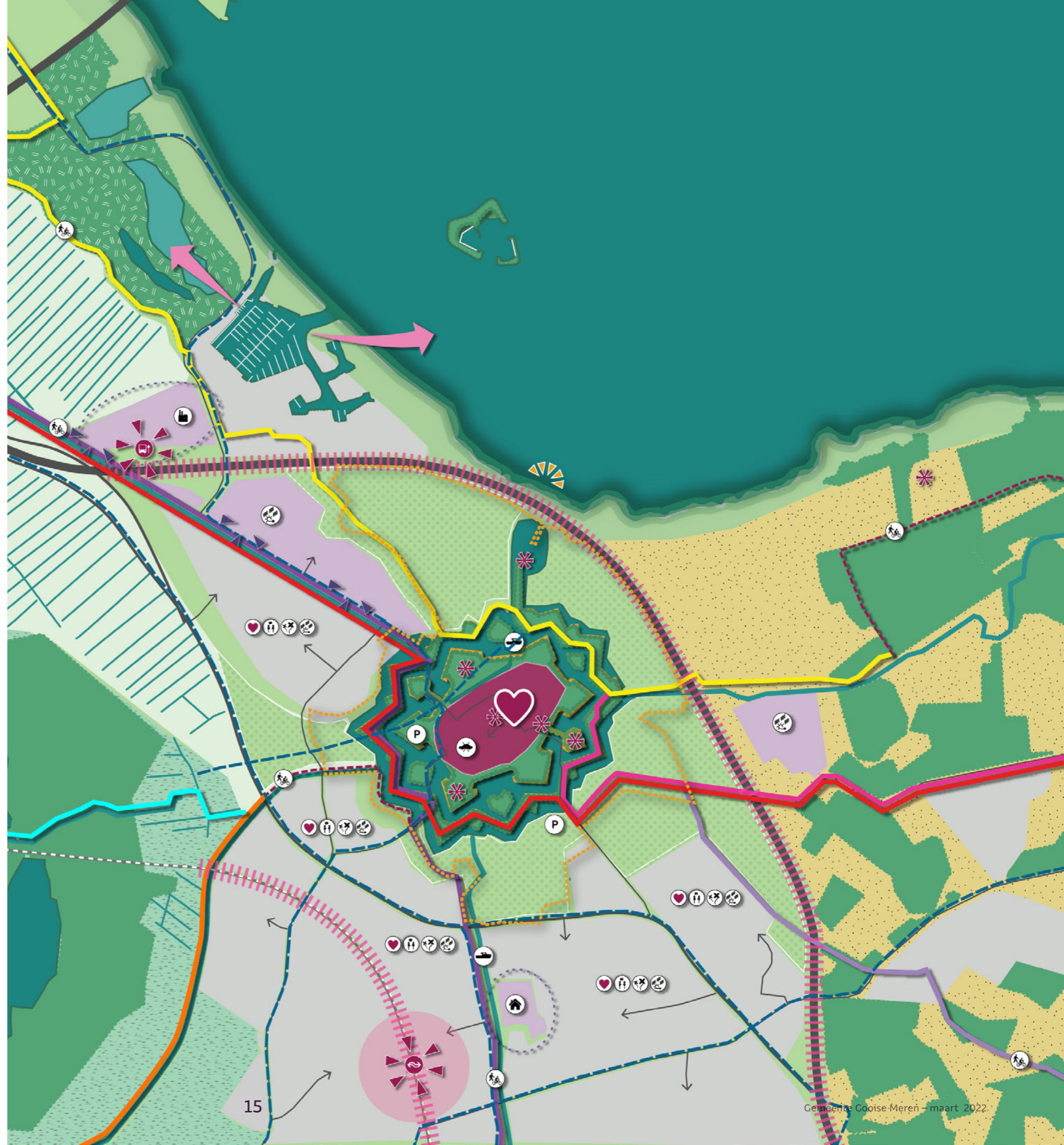

Verbindingen leggen met het omringende landschap: Het landschap rondom de vesting is van hoge kwaliteit. De verbinding met het omliggende landschap moet voelbaar gemaakt worden. Een goede balans tussen natuur, recreatie en gezondheid is hier van belang. Dit kan o.a. door het optimaliseren van de voetgangers- en fietsverbindingen tussen vesting en het buitengebied. De schootsvelden blijven open en de uitstraling van deze gebieden wordt vergroot. De waterrecreatie in en rondom de vesting is kleinschalig en zorgt niet voor aantasting van de vestingwerken.

Naarden

Legenda Naarden

- Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten
- Kwalitatief verbeteren entree Naarden vanaf het water met respect voor historische stadsgezicht
- Winkels en voorzieningen in het centrum
- Dagelijkse voorzieningen
- Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken
- Klimaatbestendig
- Kleinschalige versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom omvormen naar inbreidingslocaties voor woningbouw, bijvoorbeeld de nieuwe Vaart
- Gooimeer Noord transformeren naar bedrijventerrein tbv. uitbreiding van Gooimeer Zuid
- Aanpakken 'smoel' bedrijventerrein Gooimeer Noord en Zuid langs de Naardertrekvaart
- Klimaatadaptief inrichten bedrijventerreinen en daken benutten voor zonne-energie en energieopwekking bestaand bebouwd gebied
- Inzetten op recreatieve poorten: HOF-halte op Gooimeer-Noord en station Naarden-Bussum. Stimuleren het gebruik van ov, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het verbeteren van bereikbaarheid van de recreatieve hotspots, cultuurhistorische trekkers en verschillende landschappen
- Inzetten op knooppuntontwikkeling rondom station Naarden-Bussum: opwaarderen van ov-knooppunt tot multimodale mobiliteitshub
- Autoluw maken Centrum vesting Naarden
- Versterken water- en oeverrecreatie: zwemmen, surfen kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen (Naarden, Naarderbos)
- Parkeervoorzieningen aan de randen van de kernen
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken
- Trekvaartroute
- Zuiderzeeroute
- Bos- en heideroute
- Polderroute
- Oude Stoomtramweg
- Oude Stoomtramroute
- Verkeersontsluiting
- Kwaliteitsverhoging
- Open karakter schootvelden met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden
- Busverbinding
- Centrum toeristische zone
- Samenhang vergroten en Naarderbos en Gooimeer-Noord betrekken
- Barrière van de snelweg A1 en spoor zoveel mogelijk beperken en toename van hinder door geluid voorkomen

13.6 Ambities Muiderberg

Muiderberg is rond 1200 ontstaan op een stuwwal, een overblijfsel uit de ijstijd. Aan dit hoogteverschil (berg) heeft het dorp ook zijn naam te danken. Muiderberg ligt aan het IJmeer, het zuidelijkste deel van het Markermeer. Het intieme, rustiek gelegen dorp is één van de oudste badplaatsen van Amsterdam op een eindhalte van de vroegere Gooise Stoomtram. Langs de kust loopt de Natuurboulevard, een toeristische fietsroute. Op het lagergelegen strand bevindt zich een strandtent. Hier wordt veel gewindsurft en gekitesurft. In Muiderberg kun je wonen en recreëren in het groen, in de luwte van de kust.

De Brink vormt het 'sociale openluchtmiddelpunt' van het dorp, een lommerrijke plek waar feesten worden gevierd en herdenkingen gehouden. In Muiderberg zijn veel cultuurhistorisch waardevolle plekken en bijzondere natuur te vinden. Zoals de boskapel, het Kocherbos en Echobos, verschillende monumenten op de Brink, molen De Onrust. In Muiderberg bevindt zich de grootste Joodse begraafplaats van Nederland.

Nabij Muiderberg bevindt zich het knooppunt Muiderberg, waar de autosnelwegen A1 en A6 op elkaar aansluiten. Ten oosten van Muiderberg loopt de spoorlijn, maar er is geen station. Buslijnen verbinden Muiderberg met Muiden, Weesp, Naarden en Bussum.

Voor Muiderberg gelden de volgende aanvullende ambities:

Waterfront meer voelbaar maken:

We willen de openbare ruimte van het strand, de kade en het pleintje aan zee opwaarderen. Dat geldt ook voor (kleinschalige en passende) voorzieningen op het strand. Oevers krijgen een natuurvriendelijke inrichting en de sfeer en beleving van de Natuurboulevard sluiten aan bij het open polderlandschap. Bij de Natuurboulevard binnen Muiderberg is het belangrijk om de veiligheid voor fietsers en voetgangers te verbeteren.

Behouden en versterken beleving:

We zetten in op behoud van historisch erfgoed, zoals de Boskapel, Zuiderzeedijk, De Brink en De Kerk aan Zee. Het cultureel erfgoed willen we ook benutten voor recreatie en ontmoeting. De kwaliteit van de (groene) openbare ruimte in het dorp kan vergroot worden. Bijvoorbeeld bij de Dorpsbrink: met behoud van het lommerrijke en authentieke karakter. De groene zoom rond Muiderberg willen we weer rond maken door weilanden (oostzijde) om te vormen naar bos- en natuurgebied. Er is soms ook ruimte voor nieuwe buitenplaatsen met combinaties van bos en (natte) natuur.

Wonen in de luwte, voorzieningen op peil:

De rust en stilte in oude buitenplaatsen aan de zuid- en westzijde van het dorp blijven behouden. Hier is geen ruimte voor recreatieve ontwikkelingen. De Dorpstraat moet levendig blijven: hier zetten we in op een mix van winkelen, horeca en werken. De zelfredzaamheid in de woonomgeving blijft op peil met dagelijkse voorzieningen op 'pantoffelafstand'. Ontmoetings- en werkplekken worden gestimuleerd, bijvoorbeeld in vrijkomende schoollocaties of in de plint van woongebouwen. Gezondheid en beweging stimuleren we vanuit laagdrempelige voorzieningen, zoals sportverenigingen, spelen op het strand. Ook voorzieningen voor jongeren zijn van belang.

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid:

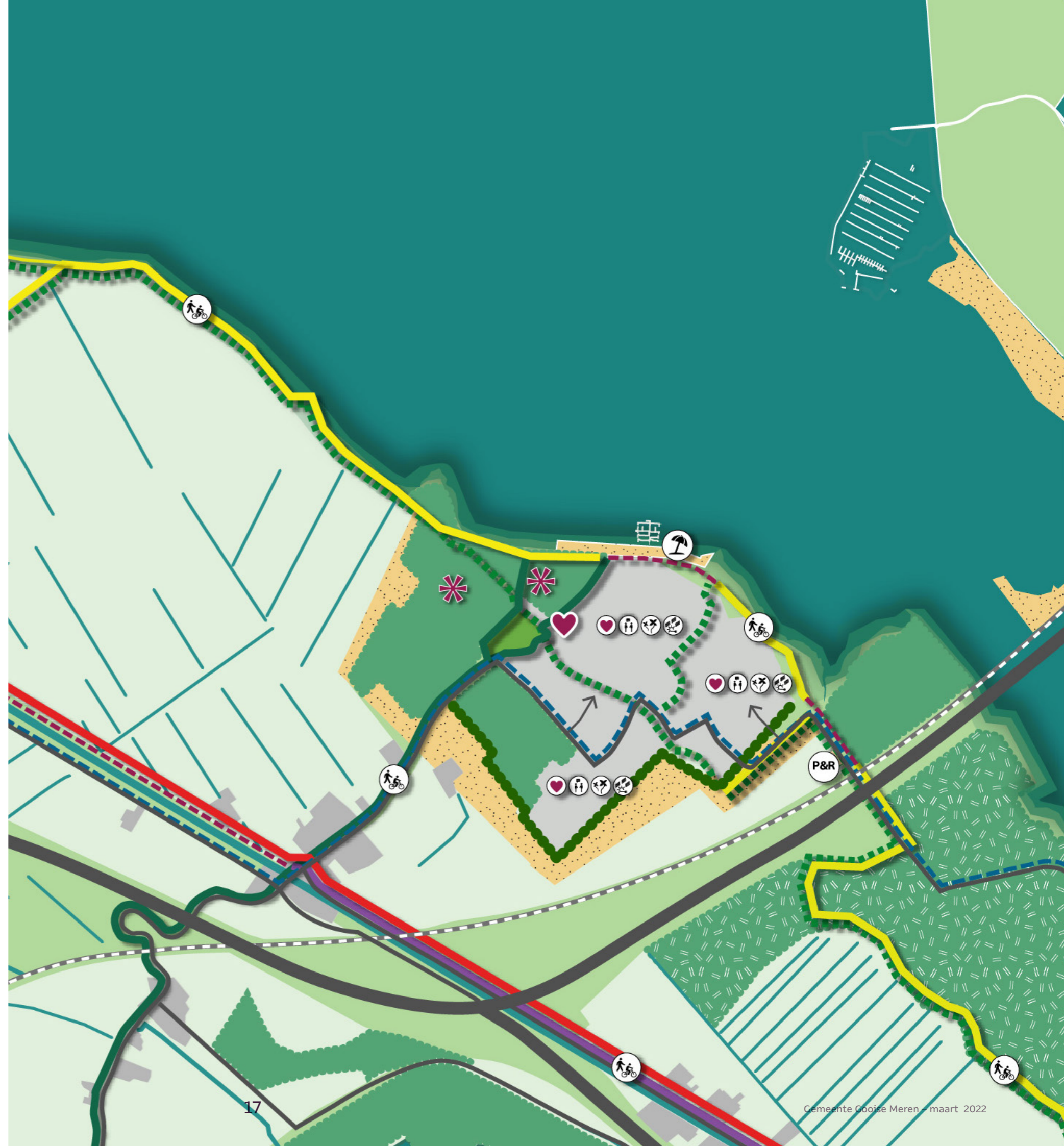
De openbare ruimte wordt toekomstbestendig ingericht; toegankelijk voor kwetsbare doelgroepen. De ruimte voor fietsers en voetgangers nemen we hierbij als vertrekpunt. We optimaliseren recreatieve fietsroutes en verbeteren fiets- en OV infrastructuur. Ook onderzoeken we locaties voor deelfietsen en deelauto's. Parkeerplaatsen willen we steeds meer vergroenen. Daarnaast verhogen we de P&R capaciteit voor fiets en auto en zoeken we naar alternatieve parkeerlocaties buiten de kern van Muiderberg. Hierbij hoort ook een goede bewegwijzering en goede aansluiting op OV.

Muiderberg

Legenda Muiderberg

- Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed
- Dorpscentrum (mix winkelen, horeca, werken)
- Dagelijkse voorzieningen
- Kwaliteitsimpuls/verlevendigen omgeving strand
- Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken
- Energieopwekking bestaand bebouwd gebied
- Klimaatbestendig
- Parkeervoorzieningen aan de randen van de kernen
- Natuurontwikkeling dorpsranden
- Historische dijk
- Revitalisatie Dorpsbrink
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken
- Trekvaartroute
- Zuiderzeeroute
- Veenplassenroute
- Oude Stoomtramroute
- Zuiderzee wandelpad
- Verkeersontsluiting
- Busverbinding
- Kwaliteitsverhoging Naarderbos

BEREIKBAARHEID

Logische aanrijroutes, gemakkelijk parkeren voor auto en fiets, goede OV-verbindingen en een toegankelijke openbare ruimte

SAMENWERKING

Ingewikkelde opgaven oppakken met verschillende betrokken partijen

VITALE CENTRA

Een gevarieerd aanbod met hoge kwaliteit, gericht op uiteenlopende doelgroepen

ONTMOETEN

Zowel binnen als buiten voor alle doelgroepen

WONEN IN HET CENTRUM

Voor diverse doelgroepen op ontwikkellocaties en boven winkels aan de randen van het centrum

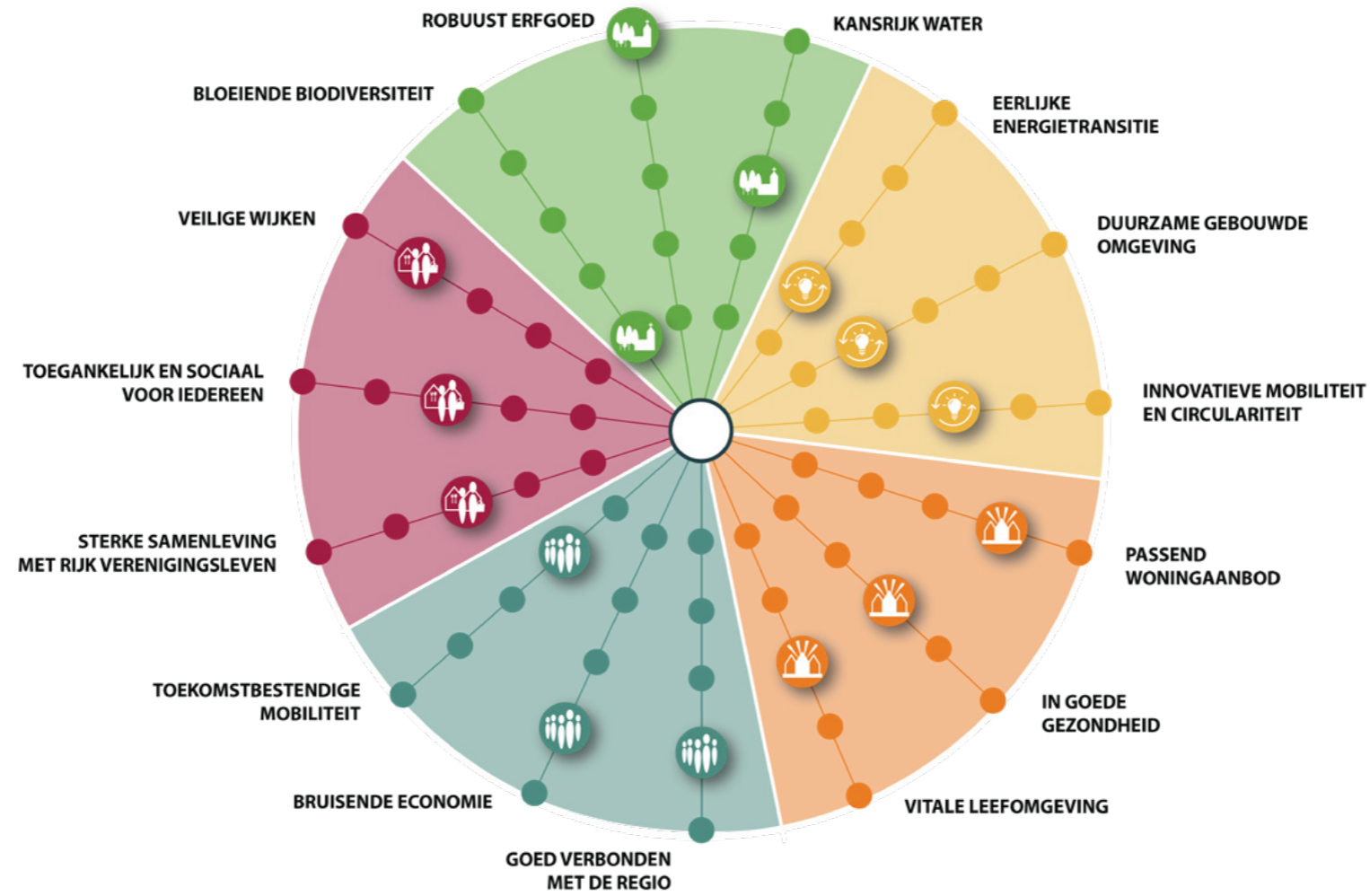
UITSTRALING EN BELEVINGSWAARDE

De (historische) bebouwing en de openbare ruimte passen bij de kwaliteiten van de centrumgebieden

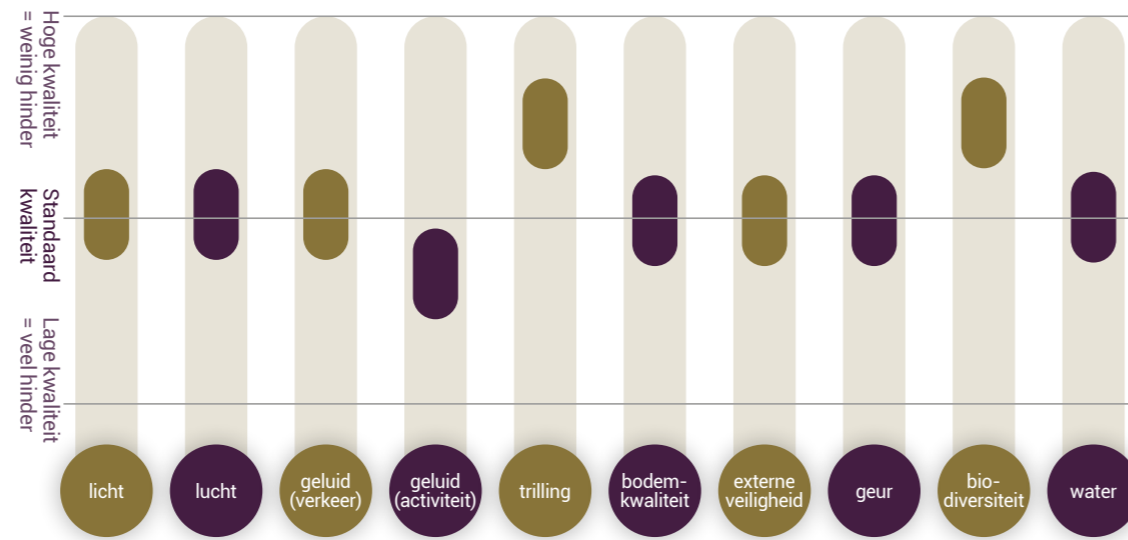

VERGROENING

Openbare ruimte en gevels

Milieuthema's*

- Belangrijke thema's voor het omgevingsplan: robuust erfgoed, passend woningaanbod, goed verbonden met de regio, bruisende economie, veilige wijken.
- Belangrijke milieuaspecten voor het omgevingsplan: geluidhinder mogelijk, weinig trillinghinder.

*Zie de toelichting op pagina 50

14. Woongebieden

14.1 Inleiding

Er is behoefte aan voldoende betaalbare (klein)stedelijke, levensloopbestendige woningen in de nabijheid van voorzieningen, voor zowel jongeren als ouderen. Voor steeds langer zelfstandig thuis wonende senioren willen we de zelfredzaamheid in de woonomgeving faciliteren. Dit betekent dit dat het op peil houden van een compleet voorzieningenniveau in centra en wijken van groot belang is. De nabijheid van dagelijkse boodschappen is cruciaal.

We zetten in op het benutten van het cultureel erfgoed ten behoeve van recreatie en verbinding, bevorderen van het behoud van historisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten. De unieke kwaliteiten worden in stand gehouden. Er wordt gezorgd voor voldoende openbare parkjes en plantsoenen.

14.2 Ambities

Goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid:

Veiligheid en bereikbaarheid zijn belangrijke voorwaarden voor prettig wonen, werken en recreëren. Wij willen dat mensen zich eenvoudig en goed door ons gebied kunnen verplaatsen. Bij voorkeur is dit met een zo laag mogelijke belasting voor natuur en milieu. We zetten in op langzaam verkeer in de woonwijken, waarbij ook de verkeersveiligheid rondom de scholen verbeterd wordt. Er zijn voldoende parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers, waarbij we uitgaan van de geldende parkeernormen. We sluiten aan op de doorgaande fietsroutes voor de verbinding met de omgeving. We kijken naar vermindering van de overlast door bezorgdiensten en naar meer mogelijkheden voor deelauto's.

Stimuleren van ontmoeten en bewegen:

De leefomgeving waarin we wonen, werken en recreëren heeft invloed op onze gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Het gaat niet alleen om het stimuleren van sporten, maar ook om het bevorderen van het fietsgebruik ten opzichte van de auto, meer sociale interactie en het kunnen ontspannen in de openbare ruimte. Zo vermindert een groene omgeving stress en stimuleert de sociale cohesie. Door sociaal contact voelen we ons gezonder en in een wijk met sociale controle voelen we ons veiliger, waardoor we vaker naar buiten gaan.

Behoud van dagelijkse voorzieningen: Voor een prettige leefomgeving en de zelfredzaamheid van onze inwoners is het van belang om de dagelijkse voorzieningen, die op loopafstand in de woonwijken liggen, te behouden. Bij de voorzieningen kan ook de ontmoeting tussen de wijkbewoners plaatsvinden. Ook het aanbod van voldoende sportvoorzieningen in de directe omgeving is zeer belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners. Door de voorzieningen dichtbij de inwoners te situeren, kan het autogebruik worden teruggedrongen.

Landschap en erfgoed meer voelbaar maken in de stad:
Het vergroenen van de woonomgeving zorgt voor het voorkomen van hittestress en levert een gezonde omgeving op. Door de ecologische structuur te vergroten, waarbij ook verbindingen met de omgeving meer in de woonwijken wordt getrokken, wordt het landschap meer voelbaar in de gebouwde omgeving. Het stedelijk gebied wordt steeds meer een plek waar veel icoonsoorten goed gedijen. De kwaliteit van de gebouwde omgeving in Gooise Meren is op diverse plaatsen hoog. Bij herontwikkelingen in gebieden met een hoge cultuurhistorische kwaliteit en bij locaties nabij monumenten en beeldbepalende panden is een zorgvuldige inpassing van het initiatief met aandacht voor het erfgoed uitgangspunt. In gebieden met een lagere kwaliteit is dit aspect minder belangrijk.

Een toegankelijke en klimaatbestendige openbare ruimte:
De openbare ruimte wordt toegankelijk ingericht, waardoor alle inwoners hiervan gebruik kunnen maken. Groen en water in de stad dragen bij aan het voorkomen van hittestress, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. We stimuleren inwoners en ondernemers hun eigen perceel te vergroenen.

Stimuleren van werken:
We zoeken ook in de woongebieden naar een goede balans tussen werken en wonen, waarbij de werkgelegenheid goed aansluit op de beroepsbevolking. Werk in de nabijheid van het wonen zorgt voor verminderde druk op het wegennet, vergroot sociale veiligheid en werklocaties bieden draagvlak voor openbaar vervoer. Om extra passende werkgelegenheid mogelijk te maken, kijken we ook naar mogelijkheden voor woon-werkcombinaties in de woongebieden. Het uitgangspunt is dat deze woon-werkcombinaties niet tot onevenredige overlast mogen leiden of een onevenredig beslag op woonruimte mogen leggen. De dienstverlenende sector past goed in de woongebieden.

Toevoegen van woningen:
De behoefte aan woningen is groot. Deze willen we vooral binnen de grenzen van de bestaande kernen een plek geven. Met name rondom de stationsgebieden wordt ingezet op knoop- en gebiedsontwikkeling. Hier kunnen door verdichting meer woon-werkwoningen worden gerealiseerd. Hierbij vooral ook aandacht (naast de evenwichtige verdeling tussen betaalbaar, middelduur en duur) voor 1 en 2 persoonshuishoudens. De parkeernorm wordt aangepast voor deze doelgroepen. Daar waar het mogelijk is in de stedenbouwkundige context kan hoger worden gebouwd.

Dynamische samenleving in wijken en buurten:
Bevorderen van de energie in de gemeenschap, gericht op samen ondernemen, creëren, scholing en initiatieven. Gebruik de bestaande energie om de dynamiek in Naarden en de zelfredzaamheid van de inwoners te versterken. Door iedereen mee te laten doen, creëer je een stevig commitment in de samenleving.

LANDSCHAP EN ERFGOED MEER VOELBAAR MAKEN IN DE STAD

Aandacht voor hoge cultuurhistorische kwaliteiten en ecologische structuren

BEHOUD DAGELIJKE VOORZIENINGEN

Dagelijkse voorzieningen op loopafstand t.b.v. de zelfredzaamheid

STIMULEREN ONTMOETEN EN BEWEGEN

Een groene leefomgeving die uitnodigt tot beweging, sociale interactie en ontspanning

TOEGANKELIJKE EN KLIMAATBESTENDIGE OPENBARE RUIMTE

GOEDE BEREIKBAARHEID EN VERKEERSVEILIGHEID

Eenvoudige verplaatsing met een zo laag mogelijke belasting voor natuur en milieu

INZETTEN OP KNOOP- EN GEBIEDSONTWIKKELING RONDOM STATIONS

Optimaliseren van OV-knooppunten

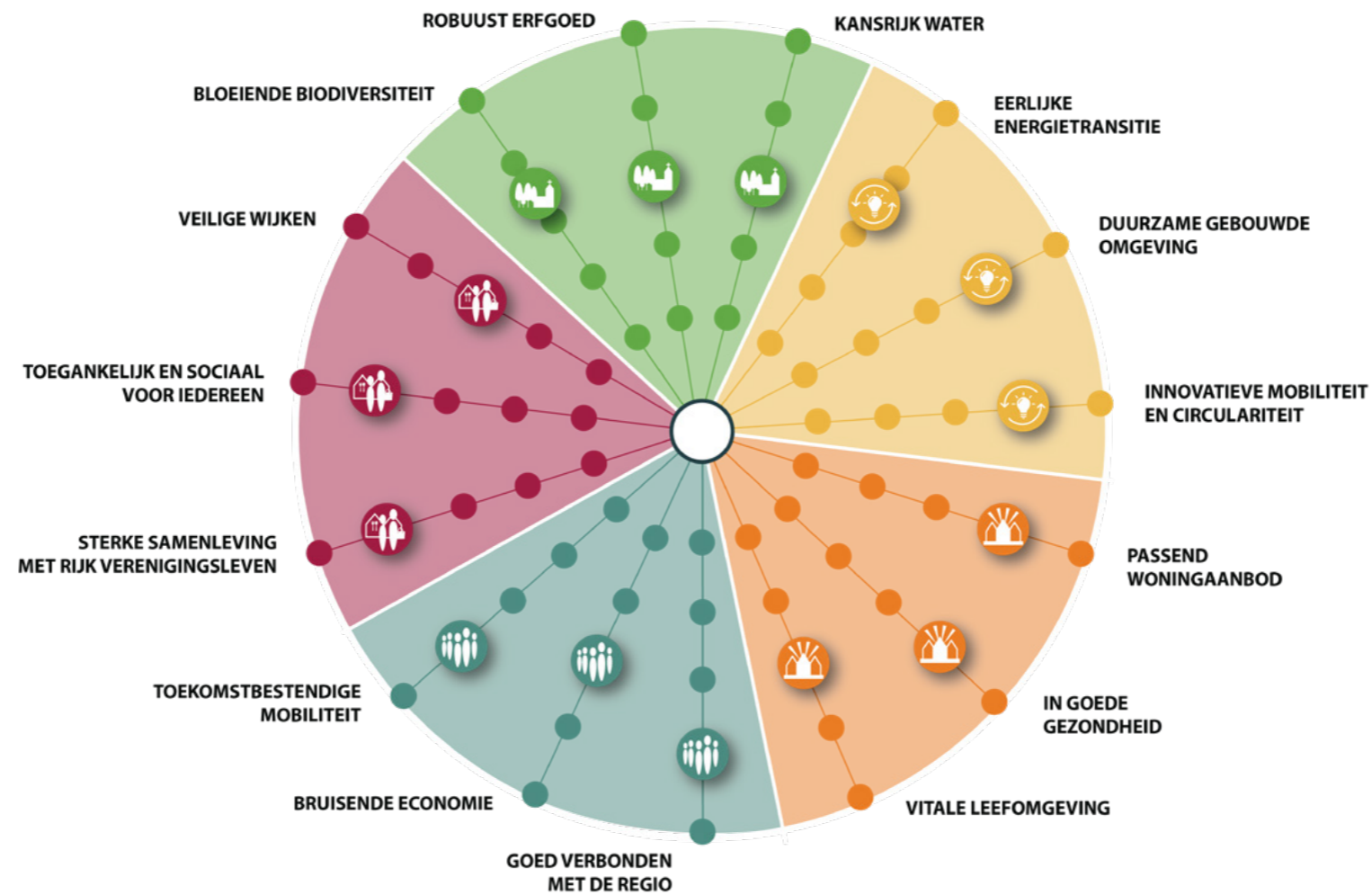
STIMULEREN VAN WERKEN

Inzetten op woon-werkcombinaties

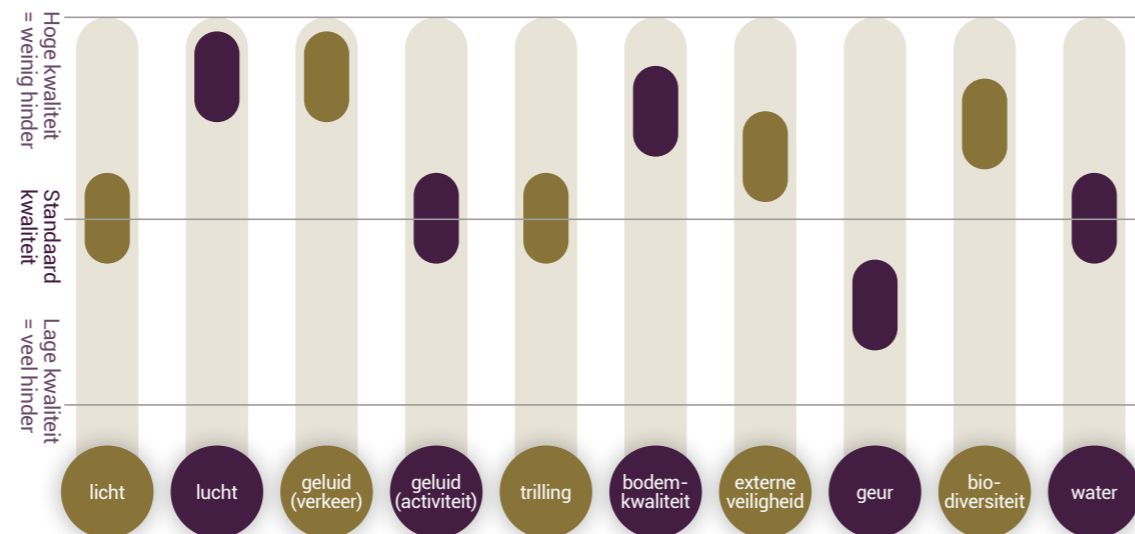

TOEVOEGEN WONINGEN

Binnen de grenzen van bestaande kernen

Milieuthema's*

- Belangrijke thema's voor het omgevingsplan: robuust erfgoed, passend woningaanbod, goed verbonden met de regio, bruisende economie, veilige wijken.
- Belangrijke milieuaspecten voor het omgevingsplan: geluidhinder mogelijk, weinig trillinghinder.

*Zie de toelichting op pagina 50

15. Bedrijventerreinen

15.1 Inleiding

In onze gemeente zijn verschillende bedrijventerreinen te vinden.

Er is in Gooise Meren steeds meer werkgelegenheid in de vorm van ZZP-ers, recreatie en toerisme, zorg, horeca, beheer van het landschap, et cetera. Er liggen in Naarden en Bussum wat dat betreft interessante kansen om voor kleine, startende bedrijven, of doorgroeiende ZZP-ers goede faciliteiten en voorzieningen te bieden. De bedrijventerreinen moeten kwalitatief verbeterd worden: door het vergroenen/klimaatadaptief inrichten van de bedrijventerreinen en daken te benutten voor zonne-energie. Bedrijventerreinen worden zo ook aantrekkelijker voor werknemers en bezoekers. Om aan de vraag voor ruimten te voldoen gaan we de bedrijventerreinen verdichten door extra bouwlagen toe te staan.

15.2 Ambities

Vitaliteit bedrijventerreinen: Van de bedrijventerreinen is slechts beperkte uitbreiding mogelijk. Daarom zetten we vooral in op het zo efficiënt mogelijk gebruiken van de bestaande ruimte, om zoveel mogelijk (laaggeschoolde) banen per hectare te verkrijgen. Dit doen we door verdichting, intensivering en verduurzaming van de bestaande bedrijfslocaties. Er kan bijvoorbeeld ook hoger gebouwd worden. De Nieuwe Vaart zou ook mogelijk meer een kantorenlocatie kunnen worden, dan kan meer kwaliteit toegevoegd worden aan dit bedrijventerrein. Eventueel gecombineerd met woon-werkmogelijkheden.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid: Het is belangrijk dat de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen goed is, deze moeten direct bereikbaar zijn via de hoofdroutes. Van bedrijven(terreinen) die niet goed bereikbaar zijn en meer in de woonwijken liggen, moet gekeken worden naar verplaatsing of transformatie naar woon-werkcombinaties. Dit komt ook ten goede aan het terugdringen van het autoverkeer. Het is daarbij wel belangrijk dat er voldoende ruimte voor bedrijvigheid blijft in Gooise Meren.

Een toegankelijke en klimaatbestendige openbare ruimte: De openbare ruimte wordt toegankelijk en klimaatadaptief ingericht: Groen en water dragen bij aan het voorkomen van hittestress en een gezonde en aantrekkelijke werkomgeving. We stimuleren ondernemers het eigen perceel en de gevels van de panden te vergroenen.

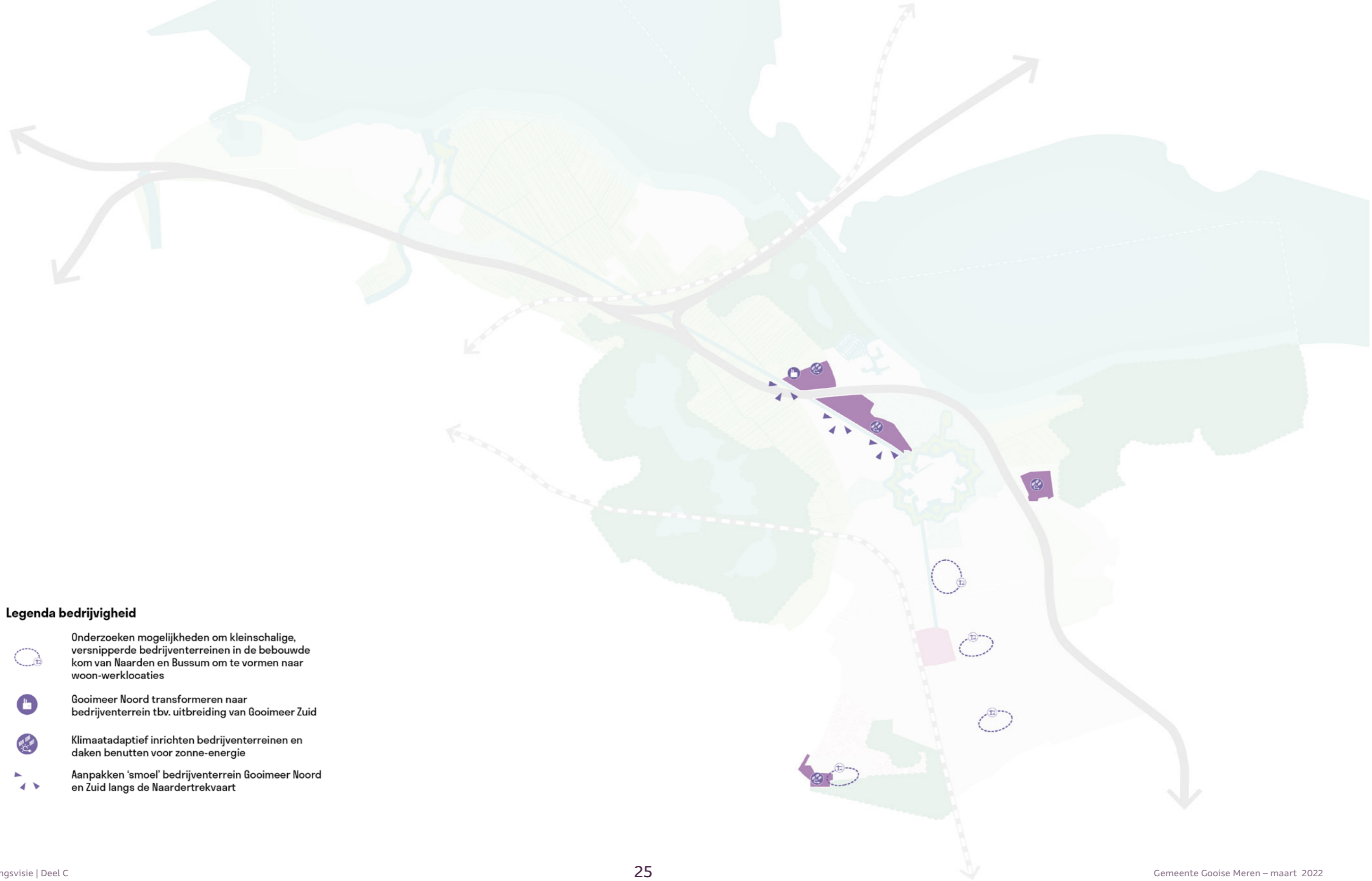

Inzetten op duurzaamheid: In de Regionale Energie Strategie is onder andere aangegeven dat gebruik gemaakt moet worden van zon op daken. De bedrijfs- en kantoorgebouwen op onze bedrijfsterreinen zijn bij uitstek in te zetten voor deze oplossingsrichting.

Bedrijventerreinen

Legenda bedrijvigheid

- Onderzoeken mogelijkheden om kleinschalige, versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom van Naarden en Bussum om te vormen naar woon-werklocaties
- Gooimeer Noord transformeren naar bedrijventerrein tbv. uitbreiding van Gooimeer Zuid
- Klimaatadaptief inrichten bedrijventerreinen en daken benutten voor zonne-energie
- Aanpakken 'smoel' bedrijventerrein Gooimeer Noord en Zuid langs de Naardertrekvaart

**TOEGANGKELIJKE EN KLIMAATBESTENDIGE
OPENBARE RUIMTE**

Groen en water voor een gezonde en aantekkelijke werkomgeving

VITALE BEDRIJVENTERREINEN

Verdichting, intensivering en verduurzaming van de bestaande bedrijfslocaties

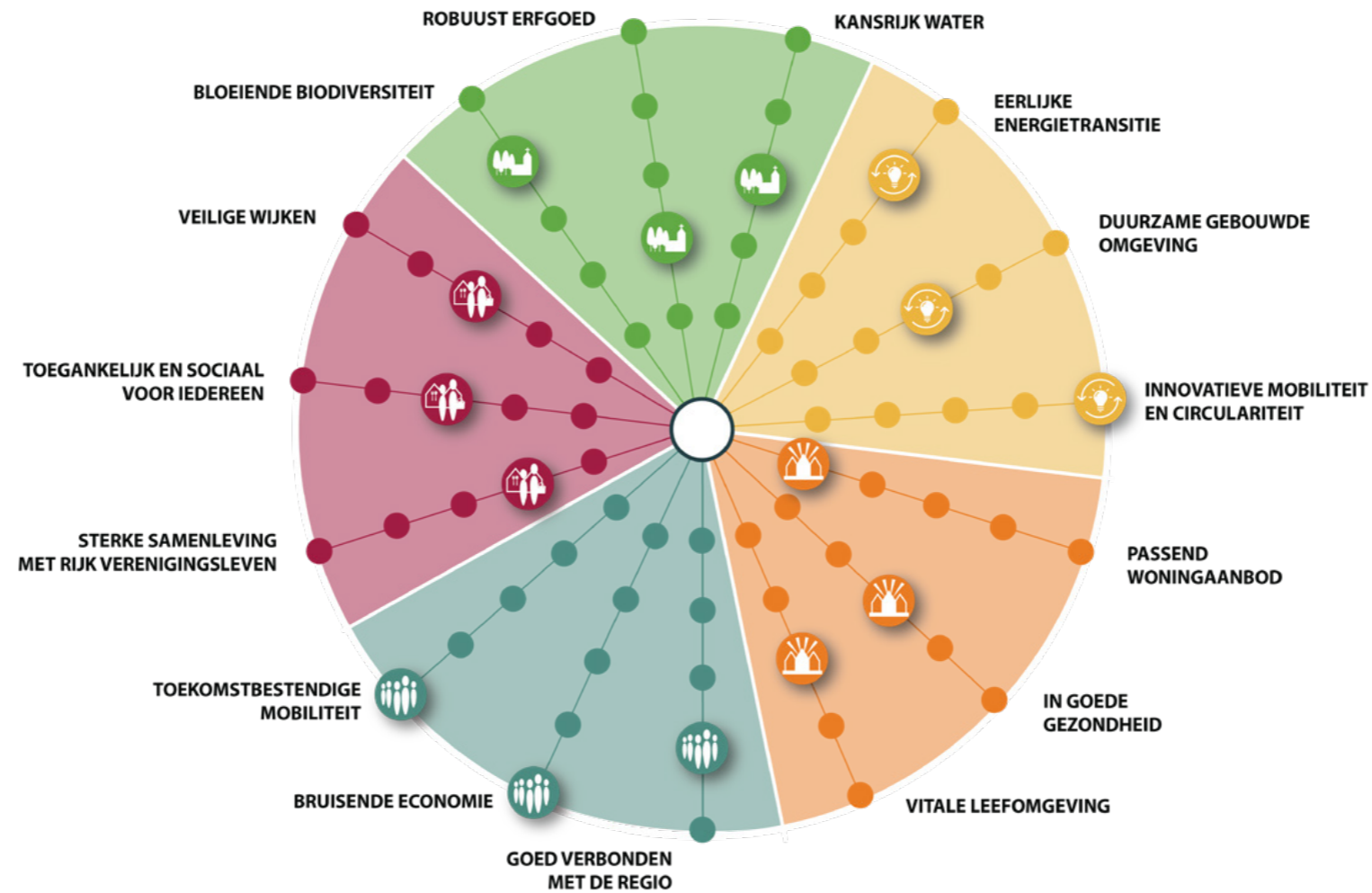
INZETTEN OP DUURZAAMHEID

Door middel van zon op daken

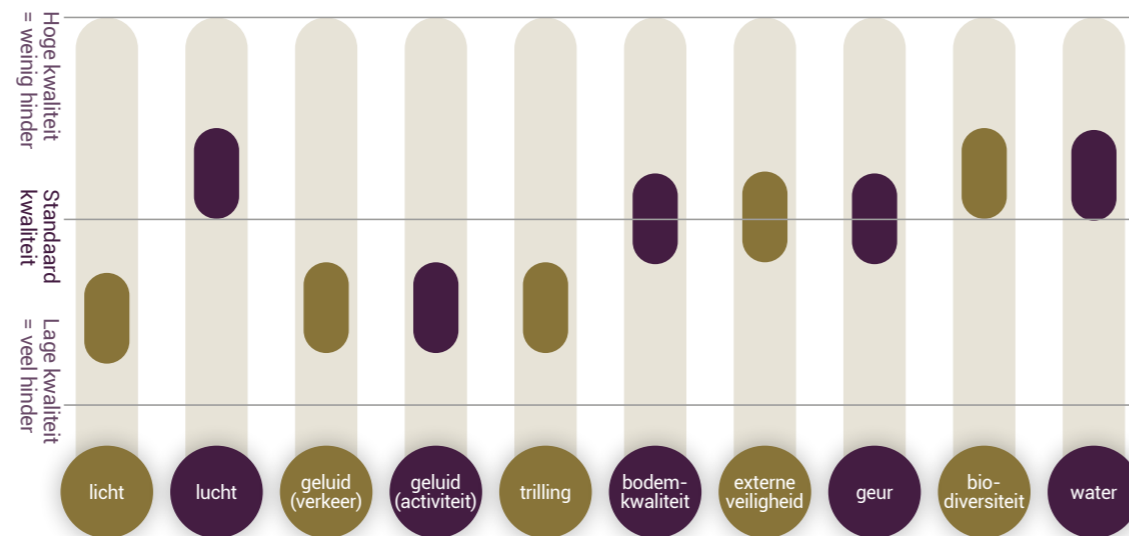
**BEREIKBAARHEID EN
TOEGANKELIJKHEID**

Directe bereikbaarheid
bedrijventerreinen via hoofdroutes

Milieuthema's*

*Zie de toelichting op pagina 50

- Belangrijke thema's voor het omgevingsplan: bloeiende biodiversiteit, eerlijke energietransitie, innovatieve mobiliteit en circulariteit, goed verbonden met de regio, bruisende economie, toekomstbestendige mobiliteit.
- Belangrijke milieuaspecten voor het omgevingsplan: minder kwaliteit lichthinder, geluidhinder, trillinghinder.

16. Natuurgebieden

16.1 Inleiding

Voor alle landschappen rondom de kernen geldt dat er de komende jaren nadrukkelijk aandacht zal zijn voor het beheer en de duurzame instandhouding van deze landschappen en hun cultuurhistorische en ecologische waarden. Koesteren van relatief veel verschillende biotopen en specifieke leefgebieden met bijzondere natuur waarden op een klein oppervlak zoals o.a. de otter, das, raaf, zwarte specht, ringslang en doelsoorten Natura 2000-gebieden. De aanwezige agrariërs, natuurorganisaties en particuliere stichtingen spelen daarin een belangrijke rol. We creëren een samenhangend netwerk van natuurgebieden en vergroten het netwerk van N2000 gebieden en verbinden deze met elkaar door middel van nieuwe natuurverbindingen en faunapassages.

16.2 Ambities

Verhoging van de natuurwaarden:

Door te streven naar een verhoging van de natuurwaarden wordt de biodiversiteit vergroot. We zorgen voor het behoud van de grote diversiteit aan landschappen en ecosystemen. We realiseren een goede waterkwaliteit en herstellen de watergangen. Voor het verhogen van de natuurwaarden is het ook belangrijk om de aanwezige natuurgebieden te verbinden, waardoor onze icoonsoorten zich via de verbindingzones kunnen verplaatsen.

Extensief gebruik van de natuurgebieden:

Onze groene omgeving inspireert tot gebruik. We willen inzetten op extensief gebruik van deze gebieden, in balans met de natuur. Het betreden gebeurt voornamelijk te fiets of te voet. Bij gebruik van deze gebieden is het van belang dat omringende natuurwaarden niet beschadigd raken. De paden worden toegankelijk ingericht met voldoende rustmomenten (bankjes), zodat alle inwoners kunnen genieten van de natuurgebieden. Aan de randen zijn goede parkeervoorzieningen voor fiets en auto. Ook kunnen kleinschalige horecavoorzieningen aan de randen toegevoegd worden. We zetten in op het upgraden van bestaande routes waarbij ook de informatievoorziening aan de route wordt gekoppeld en het verbeteren van de bewegwijzering.

Integraal en klimaatbestendig beheer:

Het beheer van de natuurgebieden is klimaatbestendig en ingericht op het verbeteren van de habitats voor de icoonsoorten. In de natuur werken veel vrijwilligers, het is belangrijk om de dynamiek van de inzet van deze groepen te waarderen en te blijven stimuleren.

Verduurzamen:

Het landelijk gebied is ons zeer dierbaar. Het is belangrijk om de biodiversiteit te behouden en daar waar mogelijk te versterken. We willen het landelijk gebied niet belasten met ontwikkelingen als windmolens en zonneparken. Dit heeft slechte gevolgen voor de biodiversiteit. Het landschap wordt zoveel mogelijk vrijgehouden van nieuwe energiesystemen. Bestaande daken van bebouwing in de natuurgebieden kunnen eventueel ingezet worden voor het beleggen met zonnepanelen.

Open houden van het landschap:

Het landschap biedt veel kwaliteiten die niet los gezien kunnen worden van de bebouwde omgeving. Daarom worden vooral binnen de bestaande kernen woningen toegevoegd. Zo wordt waardevol landschap ontzien.

Vernatten van de polders:

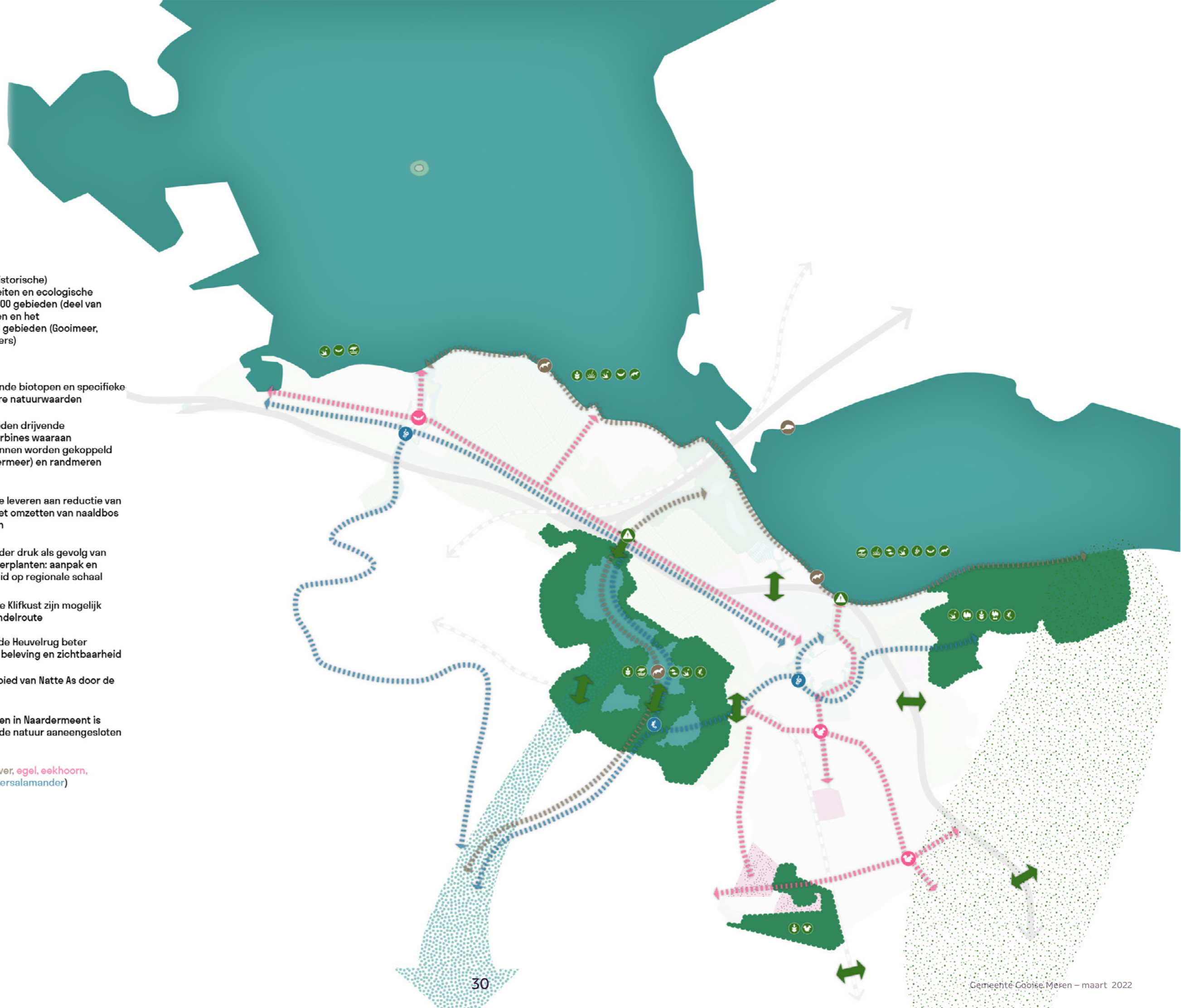
Streven naar het vernatten van (delen van) de veengebieden. In balans met het gebruik moet onderzocht worden waar het waterpeil kan worden verhoogd. Deze gebieden gelden voor waterberging en kunnen ook ingericht worden voor de weidevogels. Het draagt bij aan de vermindering van uitstof van stikstof.

Natuurgebieden

Legenda natuurgebieden

- Koesteren van (cultuurhistorische) landschappelijke kwaliteiten en ecologische waarden waaronder N2000 gebieden (deel van Schootsvelden in Naarden en het Naardermeer) en de NNN gebieden (Gooimeer, heidegebieden, boskamers)
- Koesteren van verschillende biotopen en specifieke habitatten met bijzondere natuurwaarden
- Onderzoeken mogelijkheden drijvende zonnepanelen en windturbines waaraan ecologische eilanden kunnen worden gekoppeld op binnenmeren (Naardermeer) en randmeren (Ijmeer, Gooimeer)
- De regio kan een bijdrage leveren aan reductie van CO2, bijvoorbeeld door het omzetten van naaldbos naar loofbos in Valkeveen
- Bevaarbaarheid staat onder druk als gevolg van zeer snelle groei van waterplanten: aanpak en behandelplan fonteinkruid op regionale schaal
- In het bosgedeelte van de Klifkust zijn mogelijk kansen voor een kustwandelroute
- Hoogte overgangen van de Heuvelrug beter toegankelijk maken voor beleving en zichtbaarheid
- Naardermeer als kerngebied van Natte As door de Vechtstreek
- Huidig beheer van gronden in Naardermeent is versnipperd. Kansen om de natuur aaneengesloten en robuuster te maken
- Migratieroutes (otter, bever, egel, eekhoorn, vleermuis, ringslang, watersalamander)
- Faunapassage
- Knelpunt fauna

EXTENSIEVE GEBRUIK VAN NATUURGEBIEDEN

Ruimte voor kleinschalige recreatie waarbij natuurwaarden niet worden beschadigd

VERHOGEN NATUURWAARDEN

Behouden grote diversiteit aan landschappen, goede waterkwaliteit en natuurgebieden verbinden

TEGENGAAN BODEMDALING

Overnemen van agrarisch buitengebied

BEHOUD OPEN WEIDELANDSCHAP

Behoud weidevogelgebieden en waardevol landschap ontzien van nieuwbouw

LANDSCHAP VRIJHOUDEN VAN NIEUWE ENERGIESYSTEMEN

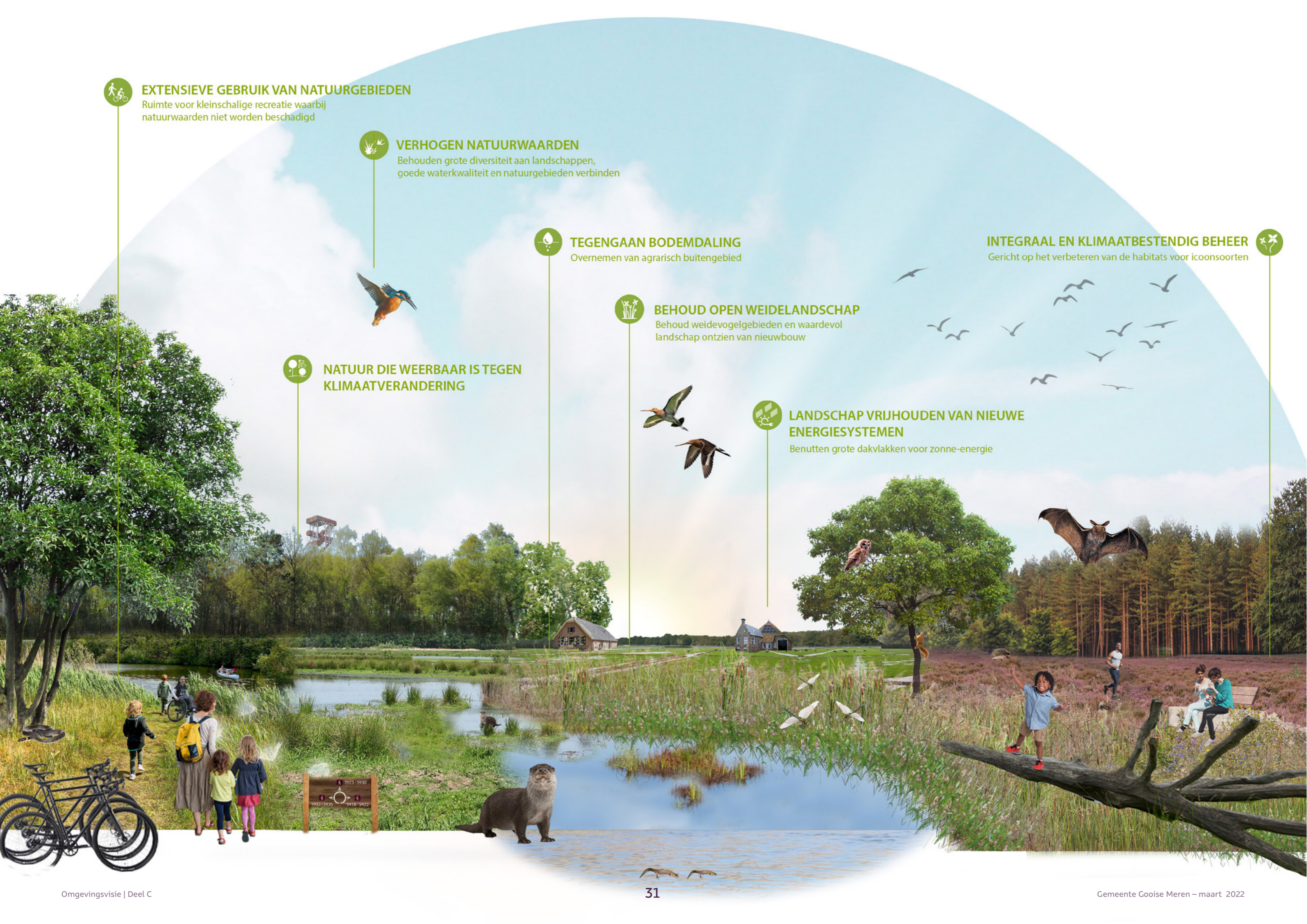
Benutten grote dakvlakken voor zonne-energie

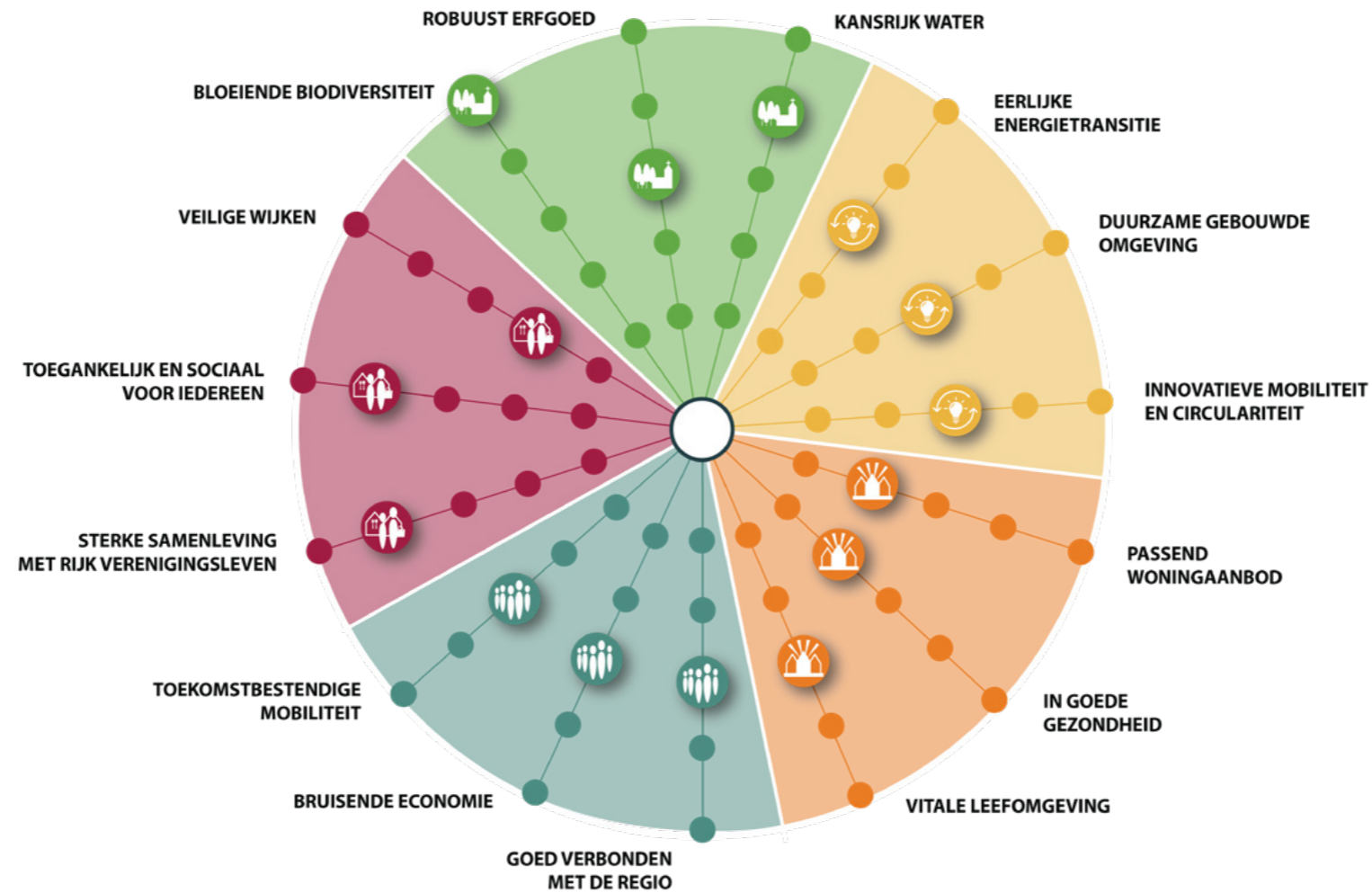
INTEGRAAL EN KLIMAATBESTENDIG BEHEER

Gericht op het verbeteren van de habitats voor iconsoorten

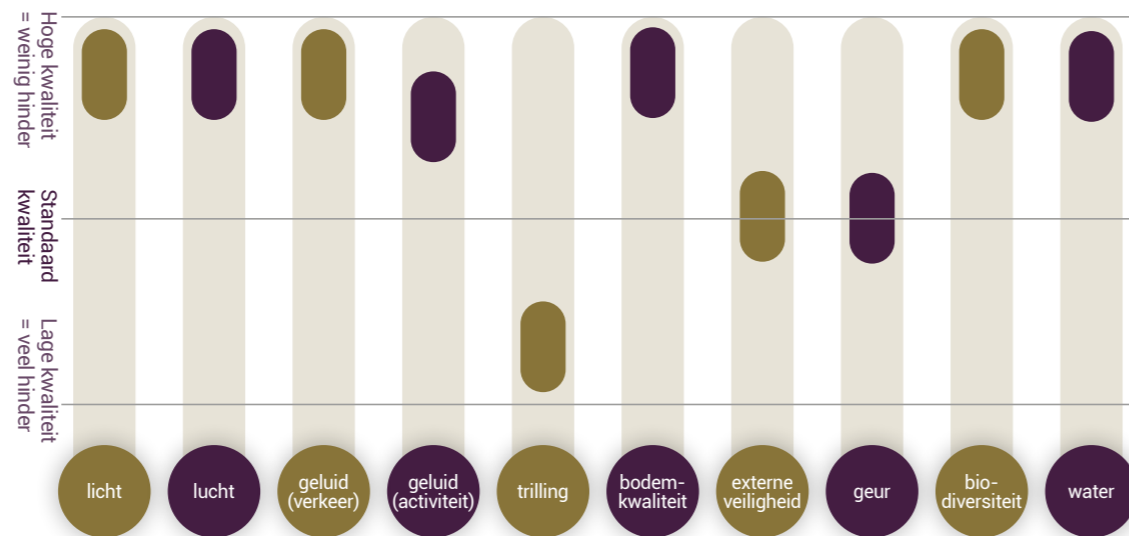

NATUUR DIE WEERBAAR IS TEGEN KLIMAATVERANDERING

Milieuthema's*

- Belangrijke thema's voor het omgevingsplan: bloeiende biodiversiteit, kansrijk water, sterke samenleving met rijk verenigingsleven, toegankelijk en sociaal voor iedereen.
- Belangrijke milieuaspecten voor het omgevingsplan: Hoge kwaliteit licht, lucht, geluid, bodemkwaliteit, biodiversiteit en water, lage kwaliteit trilling.

*Zie de toelichting op pagina 50

17. Agrarisch buitengebied

17.1 Inleiding

Binnen het buitengebied vraagt het veenweidegebied om bijzondere aandacht. Hier komen de opgaven voor bodemdaling, landschap, klimaatverandering, biodiversiteit, recreatie, water en het perspectief voor de agrarische sector samen: Zoeken naar een samenhangende aanpak voor het veenweidegebied en het regionale watersysteem. Belangrijk daarbij is om oplossingen te bedenken die ook op draagvlak bij bewoners en gebruikers kunnen rekenen door het bieden van nieuwe aantrekkelijke mogelijkheden en verdienmodellen. Het landschap wordt niet alleen voor agrarische productie gebruikt, maar in toenemende mate ook steeds meer voor recreatie en natuur. Op laaggelegen agrarisch gebied ruimte geven aan de ontwikkeling van nieuwe natuur in combinatie met vernatting. De component van samenhang tussen stuwwal en veengebied onderscheidt ons van andere gebieden met bodemdaling van veen, hier liggen kansen. Het zoeken naar mogelijkheden voor het benutten van nieuwe energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, Warmte Koude Opslag en geothermie in het landschap met respect voor de bestaande kwaliteiten:

17.2 Ambities

Inzet op extensieve recreatie:

De recreatie kan plaatsvinden op een klein schaalniveau (wandelen, fietsen, kanoën) met respect voor de natuur. De paden worden toegankelijk ingericht met voldoende rustmomenten (bankjes), zodat alle inwoners kunnen genieten van de omgeving. Aan de randen zijn goede parkeervoorzieningen voor fiets en auto. We zetten in op het upgraden van bestaande routes waarbij ook de informatievoorziening aan de route wordt gekoppeld en het verbeteren van de bewegwijzering. Er kunnen kleinschalige overnachtingsmogelijkheden worden gecreëerd met weinig overlast voor de omgeving. Hierbij kan gedacht worden aan geregistreerde B&B's, camperplaatsen en exclusieve kampeerplekken.

Tegengaan bodemdaling:

Het is onze ambitie om bodemdaling van het veenweidegebied te remmen, stoppen of herstellen. Er liggen grote koppelkansen met de reductie van CO₂-uitstoot, tegengaan van verdroging op de Utrechtse Heuvelrug en vergroting van de biodiversiteit. De gemeente Gooise Meren gaat over de opgaven rondom bodemdaling en veenoxidatie in gesprek met andere overheden en gebruikers.

Behoud van het open weidlandschap:

We geven ruimte aan de ontwikkeling van nieuw natuur in combinatie met vernatting: o.a. bredere sloten en het onder water zetten van weides. In de Noordpolder wordt onderzocht of, samen met partners, door vernatting van deze polder een weidevogelgebied kan worden gerealiseerd.

Natuurinclusieve kringlooplandbouw:

Duurzame en natuurinclusieve aanpassingen – beginnend bij de bodem die met respect wordt behandeld en minder wordt belast – zijn noodzakelijk om op de lange termijn voldoende, duurzaam en gezond voedsel te kunnen garanderen. Dit is een omslag die vraagt om een nieuwe manier van denken en handelen vanuit de hele maatschappij.

Energieopwekking:

De energieopwekking vindt plaats via zonnepanelen op de daken van de gebouwen in het gebied.

Agrarisch buitengebied

Legenda agrarisch buitengebied

- Zoeken naar samenhangende aanpak voor veenweidegebied en regionale watersysteem (bodemdaling, biodiversiteit, waterkwaliteit, recreatie, klimaatverandering, landschap)
- Landbouw structuur verbreden (verduurzaming)
  - Verbetering kavelpaden;
  - Boerderijverplaatsing en -uitplaatsing;
  - Realisatie enkele veetunnels onder N236;
  - Onderzoek naar onderwaterdrainage;
  - Kavelruil en kavelaanvaardingwerken
- Op laaggelegen agrarisch gebied ruimte geven aan ontwikkeling van nieuwe natuur i.c.m. vernatting
- Pilot Keverdijksche Polder (nieuwe natuur/ vernatting)
- Bijdrage leveren aan reductie van CO2 in het veenweidegebied
- Juiste balans vinden tussen schaalvergroting en -verkleining
- Inzetten op circulaire landbouw
- Zoeken naar mogelijkheden voor benutten nieuwe energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, warmte-koude opslag en geothermie in het landschap
- Inzetten op verbreding van landbouw: nevenfuncties zoals zorgbedrijven, verblijfsrecreatie, poldersporten, botenverhuur, bezoekboerderijen, biogasproductie, GFT-verwerking en huisverkoop
- Het gebied aan de zuidzijde van de wijk Krijgsman inrichten als natuurlijk biodivers rietland
- In stand houden / inpassen van erven in geval van herbestemming

INZETTEN OP EXTENSIEVE RECREATIE

Op klein schaalniveau met respect voor de natuur

TEGENGAAN BODEMDALING

Reductie van CO2 uitstoot, vernatting en versterking biodiversiteit

BEHOUD OPEN WEIDELANDSCHAP

Ruimte geven aan de ontwikkeling van nieuwe natuur in combinatie met vernatting

DUURZAME ENERGIE

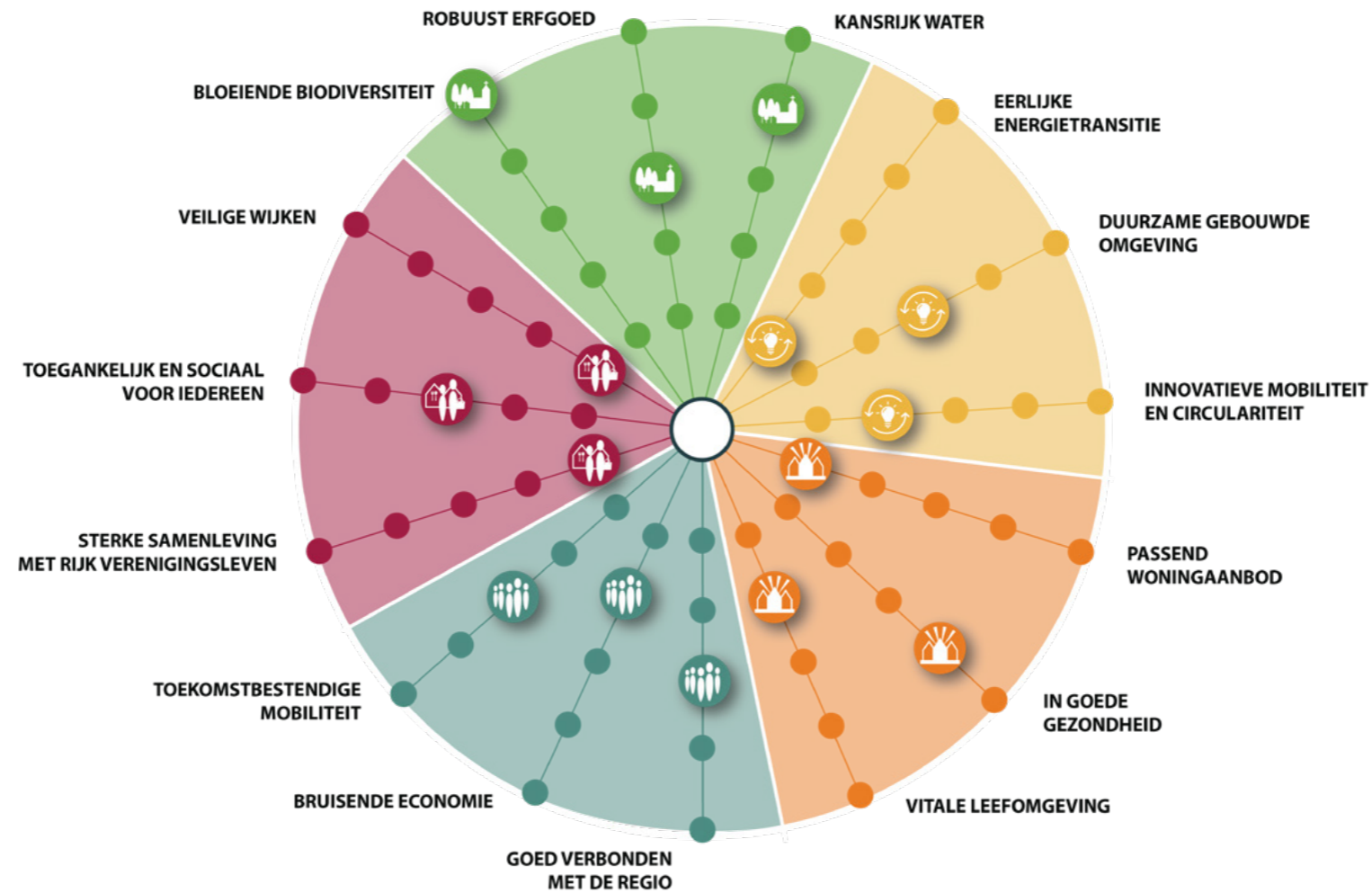
Landschap vrijhouden van nieuwe energiesystemen: benutten grote dakvlakken voor zonne-energie

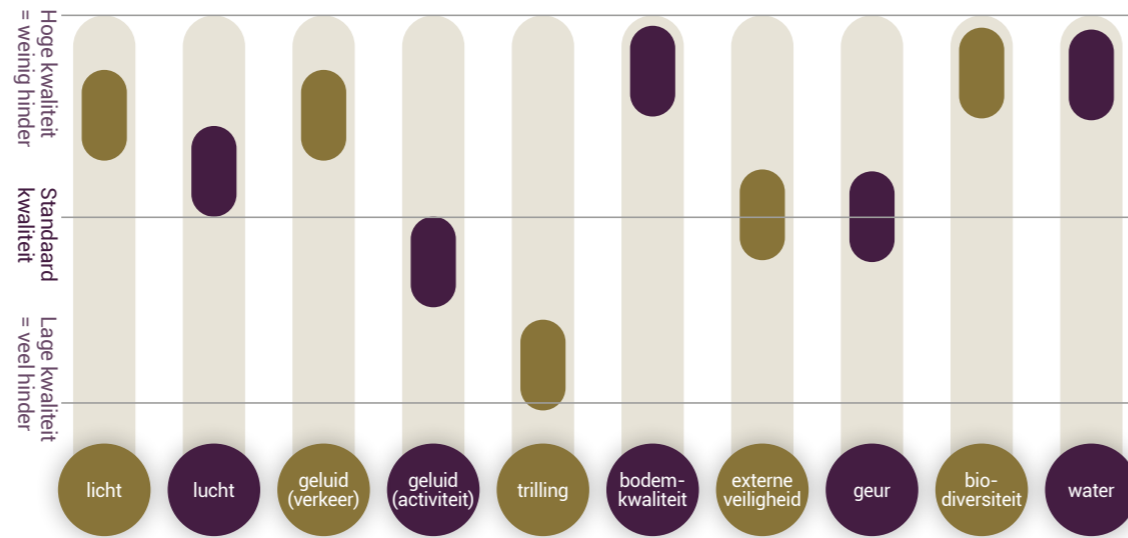
NATUURINCLUSIEVE KRINGLOOPLANDBOUW

Duurzame en natuulinclusieve aanpassingen

Milieuthema's*

- Belangrijke thema's voor het omgevingsplan: bloeiende biodiversiteit, kansrijk water, in goede gezondheid.
- Belangrijke milieuaspecten voor het omgevingsplan: weinig lichthinder, hoge kwaliteit lucht, geluid, biodiversiteit en water, lage kwaliteit trilling en externe veiligheid.

*Zie de toelichting op pagina 50

18. Recreatie-gebieden

18.1 Inleiding

De gemeente Gooise Meren heeft aantrekkingskracht als het gaat om water, cultuur, cultuurhistorie, creativiteit, interessante kernen. Deze kracht versterken door bestemmingen aantrekkelijker te maken door ze te verbinden en te promoten bij doelgroepen die we graag ontvangen, zoals: natuur- en cultuurliefhebbers, wandelaars, fietsers, sporters, fotografen en fijnproevers. Het betreft de grotere recreatieve gebieden zoals de jachthavens, Oud-Valkenveen, het golfterrein Naarderbos, Forteiland Pampus, de strandjes en de oevers van de vecht. We willen het Waterfront en de havens verder ontwikkelen, bijvoorbeeld door verbinding via het binnenwater en het buitenwater. Ook willen we inzetten op een divers kwalitatief recreatief aanbod. Het gaat hierbij om kwalitatief hoogwaardige recreatie, waarbij massatoerisme vermeden moet worden. De toegankelijkheid en parkeervoorzieningen bij deze locaties is goed geregeld. De druk op de omringende natuurgebieden moet laag worden gehouden.

18.2 Ambities

Behouden en versterken van de recreatieve trekpleisters: Gooise Meren heeft veel te bieden voor de recreatie: van erfgoed en natuur, tot watersportbeleving en een pretpark. Het is belangrijk dat er een juiste balans is tussen reuring en rust: tussen de bruisende plekken in de kernen en aan het waterfront en rust- en stiltegebieden in de natuur.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid: Deze recreatieve gebieden worden zoveel mogelijk toegankelijk ingericht. De bereikbaarheid is goed, waardoor er geen verkeersdruk op het overige wegennet ontstaat. Daarnaast is er voldoende parkeergelegenheid, waarbij voor topdagen mogelijk gekozen wordt voor tijdelijke (uitloop) parkeerterreinen. Houdt ook rekening met het upgraden van de bestaande routes, zorg voor duidelijke informatie en goede bewegwijzering. Door goede routes (fiets en voetganger) door Gooise Meren aan te leggen en te verbeteren, worden de verschillende recreatieve gebieden aan elkaar verknoopt. Deze routes worden veilig en toegankelijk ingericht, waarbij aandacht is voor bescherming van de natuurwaarden. Op wandelpaden moeten ook voldoende bankjes voor rustmomenten worden geplaatst.

Beschermen natuurwaarden:

Bij het betreden van deze gebieden is het van belang dat omringende natuurwaarden niet beschadigd raken. Er is aandacht voor bescherming van de omringende biodiversiteit.

Versterken waterrecreatie en watertoerisme:

Door verbindingen tussen het buitenwater (Gooimeer) en het binnenwater (Vecht) ontstaan verbindingen met het achterland. De haven van Muiden is hierin een belangrijk knooppunt met voldoende voorzieningen rondom de haven voor de bezoekers. Daarnaast moeten ook de voorzieningen voor de eigen inwoners voldoende zijn.

Toevoegen van verblijfsaccommodaties:

Inzetten op kleinschalige verblijfsaccommodaties, zoals geregistreeerde B&B's, camper- en exclusieve kampeerplekken in het hogere segment.

Recreatiegebieden

Legenda recreatiegebieden

- Inzetten op authentieke, historische trekpleisters
- Versterken en verduidelijken recreatieve fiets- en wandel infrastructuur
- Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie optimaal recreatief benutten en promoten als belangrijk onderdeel van het MRA landschap
- Nadenken over toekomstige functie en kwaliteitsverhoging van (Golfpark) Naarderbos
- Open karakter schootsvelden met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden
- Versterken water- en oeverrecreatie: zwemmen, surfen kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen (Naarden, Naarderbos, Muiderberg, Muiden)
- Ontwikkelen van waterfront als recreatieve continue lijn. Zoeken naar juiste balans tussen bruisende plekken en rust- en stiltegebieden
- Onderzoeken van haalbaarheid van een binnenhaven in Muiden
- Uitbreiding van strand Westbatterij Muiden, met toevoeging van goede horeca (oog voor parkeren)
- Samenhang jachthaven Naarden, Naarderbos en Gooimeer-Noord vergroten
- Muidertrekvaart beter bevaarbaar maken
- Kijken hoe er slim geschoven kan worden en antwoord gegeven kan worden op verschillende initiatieven en opgaven binnen de beschikbare ruimte langs de oevers van de Vecht. Kansen voor integrale gebiedsontwikkeling
- Zichtbaarheid en herkenbaarheid van de iconfietsroute Zuiderzee versterken (sfeer en beleving)
- Gebied rondom de Hollandse brug een recreatieve impuls geven (upgraden haventje is denkbaar)

VERSTERKEN WATERRECREATIE EN WATERTOERISME

Verbindingen tussen buiten- en binnenwater

BESCHERMEN NATUURWAARDEN

Aandacht voor bescherming van omringende biodiversiteit

BEREIKBAARHEID EN TOEGANKELIJKHEID

Verknopen van routes en zorgen voor voldoende parkeergelegenheid

BEHOUDEN EN VERSTERKEN RECREATIEVE TREKPLEISTERS

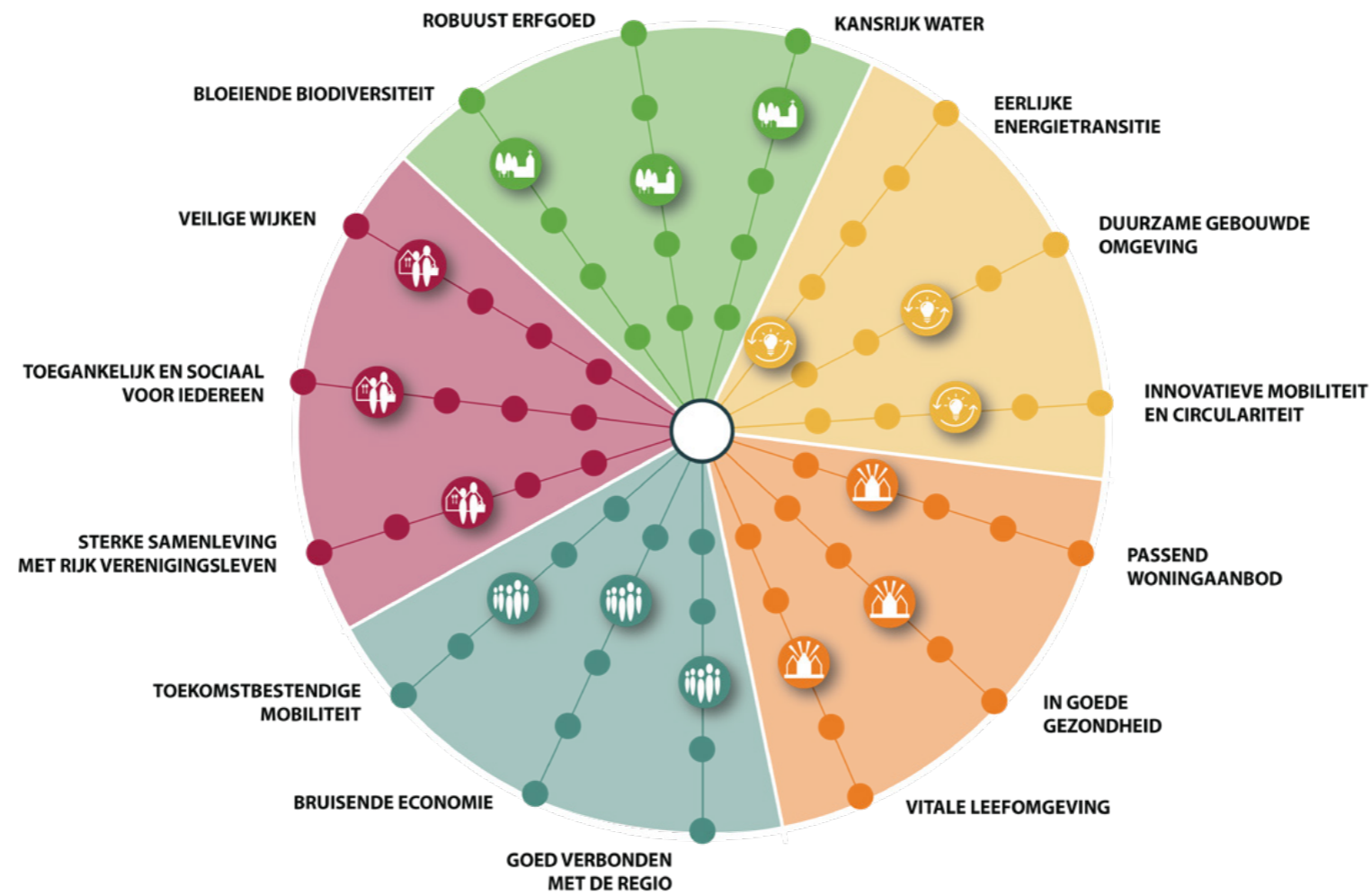
Balans tussen reuring en rust

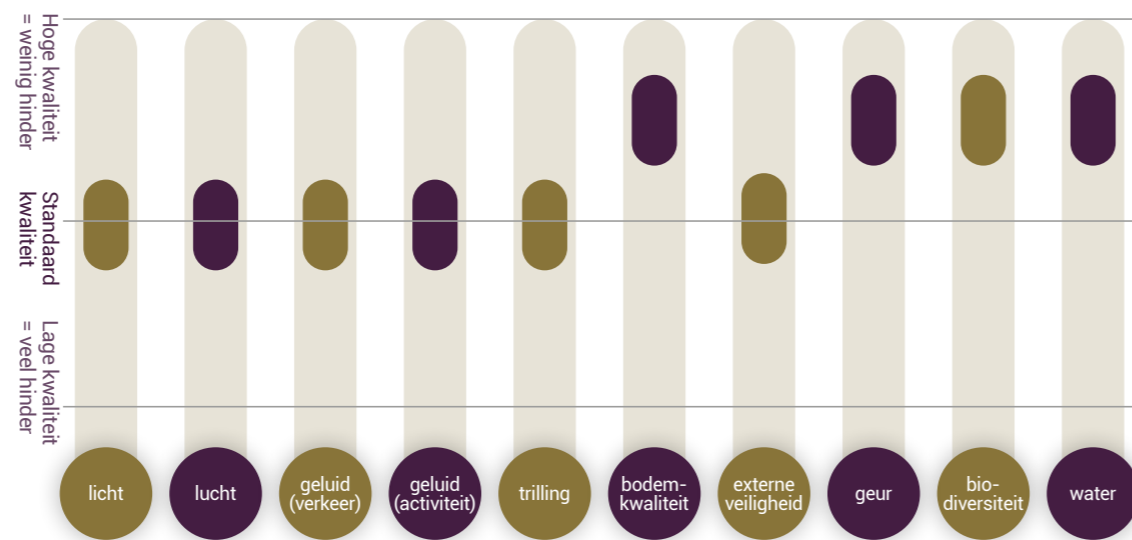
TOEVOEGEN KLEINSCHALIGE VERBLIJFSACCOMODATIES

Zoals geregistreerde B&B's en exclusieve camper- en kampeerplekken

Milieuthema's*

- Belangrijke thema's voor het omgevingsplan: bloeiende biodiversiteit, kansrijk water, toegankelijk en sociaal voor iedereen, veilige wijken.
- Belangrijke milieuaspecten voor het omgevingsplan: goede bodemkwaliteit, weinig geurhinder, goede biodiversiteit en goede waterkwaliteit.

*Zie de toelichting op pagina 50

19. Omgevingsvisiekaart

De omgevingsvisiekaart

Deze kaart laat de bestaande kwaliteiten van Gooise Meren zien en de gewenste ontwikkelingen voor de toekomst. De omgevingsvisiekaart is geen bestemmingsplankaart: deze kaart legt niet direct voor burgers vast wat wel en niet mag, maar laat wel zien wat onze doelen voor de omgeving zijn.

Legenda omgevingsvisiekaart

Legenda

	Bevorderen van behoud cultuurhistorisch vastgoed en beschermde stads- en dorpsgezichten		Samenwerking binnen het centrum verbeteren (centrummanagement)		Naardermeer als kerngebied van Natte As door de Vechtstreek		Nadenken over toekomstige functie en kwaliteitsverhoging van (Golfpark) Naarderbos
	Kwalitatief verbeteren entree Naarden en Muiden vanaf het water met respect voor historische stadsgezicht		Uitstraling en belevingswaarde bevorderen		Huidig beheer van gronden in Naardermeent is versnipperd. Kansen om de natuur aaneengesloten en robuuster te maken		Open karakter schootsvelden met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden
	Bereikbaarheid en toegankelijkheid van Muiden, Bussum, Naarden en Muiderberg voor voetgangers en fietsers optimaliseren en ontbrekende schakels oppakken		Bereikbaarheid verbeteren (zowel langzaamverkeer als auto)		Migratieroutes (otter, bever, egel, eekhoorn, vleermuis, ringslang, watersalamander)		Versterken water- en oeverrecreatie: zwemmen, surfen kitesurfen, kanoën, suppen, snelvaren, roeien en vissen (Naarden, Naarderbos, Muiderberg, Muiden)
	Behouden en versterken groene kraag/schil rondom Muiden en Muiderberg		Diversiteitsaanbod (winkels, horeca, sport)		Faunapassage		Ontwikkelen van waterfront als recreatieve continue lijn. Zoeken naar juiste balans tussen bruisende plekken en rust- en stiltegebieden
	Groene As (aaneenschakeling openbare parkjes en plantsoenen die vanaf de Vesting in Naarden, via het zuidelijke schootsveld doorloopt in de Bussumse Heide) voelbaar maken en inrichten als eenheid/continue route		Ontmoeting en gezondheid stimuleren in wijken		Knelpunt fauna		Onderzoeken van haalbaarheid van een binnenhaven in Muiden
	Groene wiggen die door de oostelijke en westelijke woonwijken van Bussum heen lopen als eenheid en continue gebied inrichten		Autoluw maken Centrum vesting Muiden, Centrum vesting Naarden, Brinklaan Bussum		Zoeken naar samenhangende aanpak voor veenweidegebied en regionale watersysteem (bodemdaling, biodiversiteit, waterkwaliteit, recreatie, klimaatverandering, landschap)		Uitbreiding van strand Westbatterij Muiden, met toevoeging van goede horeca (oog voor parkeren)
	Radialen verbinden en verknopen aan fiets- en wandelpaden		Opstappunt veerboot richting Pampus		Landbouw structuur verbreden (verduurzaming) - Verbetering kavelpaden; - Boerderijverplaatsing en -uitplaatsing; - Realisatie enkele veetunnels onder N236; - Onderzoek naar onderwaterdrainage; - Kavelruil en kavelaanvaardingwerken		Samenhang jaachthaven Naarden, Naarderbos en Gooimeer-Noord vergroten
	Zachte overgang naar buitengebied		Parkeervoorzieningen aan de randen van de kernen		Op laaggelegen agrarisch gebied ruimte geven aan ontwikkeling van nieuwe natuur i.c.m. vernatting		Muidertrekvaart beter bevaarbaar maken
	Kleinschalige versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom omvormen naar inbreidingslocaties voor woningbouw, bijvoorbeeld het Stork terrein en de nieuwe Vaart		Uitbreidingslocatie		Pilot Keverdijksche Polder (nieuwe natuur/ vernatting)		Kijken hoe er slim geschoven kan worden en antwoord gegeven kan worden op verschillende initiatieven en opgaven binnen de beschikbare ruimte langs de oevers van de Vecht: kansen voor integrale gebiedsontwikkeling
	Inzetten op knooppuntontwikkeling rondom station Bussum Centrum en Bussum Zuid: opwaarderen van ov-knooppunt tot multimodale mobiliteitshub		Onderzoeken mogelijkheden om kleinschalige, versnipperde bedrijventerreinen in de bebouwde kom van Naarden en Bussum om te vormen naar woningbouwlocaties		Bijdrage leveren aan reductie van CO2 in het veenweidegebied		Zichtbaarheid en herkenbaarheid van de icoonfietsroute Zuiderzee versterken (sfeer en beleving)
	Inzetten op betere verbindingen en nieuwe treinconcepten richting Amsterdam als onderdeel van ambities van het rijk en MRA: kansen voor versterken openbaar vervoer, zoals Gooicorridor en de HOV 't Gooi		Gooimeer Noord transformeren naar bedrijventerrein tbv. uitbreiding van Gooimeer Zuid		Juiste balans vinden tussen schaalvergroting en -verkleining		Gebied rondom de Hollandse brug een recreatieve impuls geven (upgraden haventje is denkbaar)
	Inzetten op recreatieve poorten: HOV-halte op Gooimeer-Noord, station Naarden-Bussum en station Bussum-Zuid. Stimuleren het gebruik van ov, fietsen en wandelen. Belangrijk doel van de poorten is het verbeteren van bereikbaarheid van de recreatieve hotspots, cultuurhistorische trekkers en verschillende landschappen		Klimaatadaptief inrichten bedrijventerreinen en daken benutten voor zonne-energie		Inzetten op circulaire landbouw		Centrum
	Zoekgebied zonnepanelen langs de A1 en A6		Aanpakken 'smoel' bedrijventerrein Gooimeer Noord en Zuid langs de Naardertrekvaart		Zoeken naar mogelijkheden voor benutten nieuwe energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie, warmte-koude opslag en geothermie in het landschap		Woongebied
	Recreatieve poort naar het buitengebied		Koesteren van landschappelijke kwaliteiten en ecologische waarden waaronder N2000 gebieden (deel van Schootsvelden in Naarden en Naardermeer) en de NNN gebieden (Gooimeer, heidegebieden, boskamers)		Inzetten op verbreding van landbouw: nevenfuncties zoals zorgbedrijven, verblijfsrecreatie, poldersporten, botenverhuur, bezoekboerderijen, biogasproductie, GFT-verwerking en huisverkoop		Bedrijvigheid
	Barrière van de snelweg A1 en spoor zoveel mogelijk beperken en toename van hinder door geluid voorkomen		Koesteren van verschillende biotopen en specifieke habitatten met bijzondere natuurwaarden		Het gebied aan de zuidzijde van de wijk Krijgsman inrichten als natuurlijk biodivers rietland		Natuurgebied
	(Mogelijkheden voor) wonen in het centrum vergemakkelijken en stimuleren		Onderzoeken mogelijkheden drijvende zonnepanelen en windturbines waaraan ecologische eilanden kunnen worden gekoppeld op binnenmeren (Naardermeer) en randmeren (Jmeer, Gooimeer)		In stand houden / inpassen van erven in geval van herbestemming		Agrarisch buitengebied
	Inzetten op vergroening centrum		De regio kan een bijdrage leveren aan reductie van CO2, bijvoorbeeld door het omzetten van naaldbos naar loofbos in Valkeveen		Inzetten op authentieke, historische trekpleisters		Recreatiegebied
			Bevaarbaarheid staat onder druk als gevolg van zeer snelle groei van waterplanten: aanpak en behandelplan fonteinkruid op regionale schaal		Versterken en verduidelijken recreatieve fiets- en wandel infrastructuur		Water
			In het bosgedeelte van de Klifkust zijn mogelijk kansen voor een kustwandelpad		Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie optimaal recreatief benutten en promoten als belangrijk onderdeel van het MRA landschap		Bos
			Hoogte overgangen van de Heuvelrug beter toegankelijk maken voor beleving en zichtbaarheid				Snelweg
							Spoor

Colofon

Titel	Samen wonen, werken, ondernemen en recreëren in een groen en historisch gebied Ontwerp-omgevingsvisie Gooise Meren DEEL C Gebiedsgerichte uitwerking
Datum	Maart 2022
Auteurs	Kernteam gemeente Gooise Meren en KuiperCompagnons, in samenwerking met TwynstraGudde en Maakdestad.
Kaarten en Vormgeving Copyright	KuiperCompagnons Citaten en beelden mogen zonder schriftelijke toestemming van de auteurs worden gebruikt, op voorwaarde dat een duidelijke bronvermelding en naamsvermelding erbij worden vermeld.

gm **gooisemeren**